

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ОРТА БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНЕ ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТІНІ ЕНДІРУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР ТУРАЛЫ

Қазақстан Республикасында жасанды интеллекттің қарқынды дамуы жағдайында және адами капиталдың негізгі элементі ретінде заманауи, инновациялық білім беру жүйесін қалыптастырудың шұғыл қажеттілігін негізге ала отырып, **ҚАУЛЫ ЕТЕМІН:**

1. Қазақстан Республикасының Үкіметі:

1) 2026 жылғы 1 шілдеге дейін орта білім беру жүйесінде жасанды интеллектті кеңінен енгізуге бағытталған, дербес оқыту тетігін, цифрлық инфрақұрылымды, педагог кадрлар даярлауды, білім алушылардың дербес деректерін қорғауды көздейтін Орта білім беру жүйесіне жасанды интеллектті енгізудің 2026 – 2029 жылдарға арналған кешенді іс-шаралар жоспарын (бұдан әрі – Кешенді жоспар) бекітсін;

2) қалалық және ауылдық мектептер арасында білім беру сапасындағы алшақтықты қысқарту мақсатында Жасанды интеллектті дамыту жөніндегі кеңестің мүшесі Ли Кай-Фуңдің ұсынымдарын

2026 жылғы 1 маусымға дейін іс жүзінде қолданып, орта білім беру саласындағы пилоттық жобаны іске асыру, одан әрі кеңінен қолдану жөнінде нақты ұсыныстар енгізісін;

3) 2026 жылғы 1 тамызға дейін пилоттық жобаны іске асыру шеңберінде тұрақты, жылдамдығы жоғары интернеттің болуын қоса алғанда, мектептердің техникалық жарақтандырылуын қамтамасыз етсін;

4) 2026 жылғы 1 қыркүйекке дейін білім беру контентін генерациялауды және оқу нәтижелерін бағалауды, сондай-ақ білім беру мекемелерінде жасанды интеллект құралдарын пайдалануды реттеу мақсатында академиялық адалдыққа көпілдіктер беруді қоса алғанда, орта білім беру жүйесінде жасанды интеллектті қолдану стандарттарын бекітсін;

5) 2026 жылғы 1 қыркүйекке дейін педагогтердің үздіксіз кәсіптік дамуын көздейтін және жасанды интеллект технологияларын педагогтердің кәсіптік қызметіне нұқсан келтірмей және оны алмастырмай білім беру процесінде қосымша тиімді құрал ретінде пайдалануды қамтамасыз

ететін шаралар жоспарын бекітсін;

6) орта білім беру ұйымдарындағы дербес деректерді қорғауды күшейту және білім беру контентінің Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдасын.

2. Астана, Алматы, Шымкент қалаларының және облыстардың әкімдіктері:

1) 2026 жылғы 1 тамызға дейін Кешенді жоспармен үйлестірілген, орта білім беру жүйесіне жасанды интеллектті ендіру жөніндегі өңірлік жоспарларды бекітсін;

2) пилоттық жобаны және Кешенді жоспарды іске асыру мақсатында ұйымдастырушылық және өзге де іс-шараларды қабылдасын.

3. Осы Жарлықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігіне жүктелсін.

4. Осы Жарлық қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қ.Тоқаев,
Қазақстан Республикасының
Президенті

ОЛЖАС БЕКТЕНОВ ПРЕЗИДЕНТТІҢ «ТАЗА ҚАЗАҚСТАН» БАСТАМАСЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ БОЙЫНША ОТЫРЫС ӨТКІЗДІ

Қазақстан Республикасының Премьер-министрі Олжас Бектенов Мемлекет басшысының «Таза Қазақстан» бастамасын жүзеге асыру барысына мониторинг жүргізу жөніндегі орталықтың кезекті отырысын өткізді. Онда өңірлерде тиісті Тұжырымдаманы жүзеге асыру барысы, волонтерлік қозғалысты қолдау жөніндегі шаралар, сондай-ақ экологиялық туризмді дамыту жайы қаралды.

«Баршаңызға мәлім, "Таза Қазақстан" ұғымы жаңа Конституцияның негізгі қағидаттарының біріне айналды. Атап айтқанда, қоршаған ортаны қорғау, халықтың экологиялық мәдениетін қалыптастыру және табиғатқа деген қамқорлық құндылықтары басым міндеттер ретінде айқындалып отыр. Бұған дейін бекітілген "Таза Қазақстан" тұжырымдамасында экологиялық саясатты жүзеге асырудың негізгі буыны ретінде жергілікті атқарушы органдарға маңызды рөл жүктелген», — деп атап өтті Олжас Бектенов.

Алматы қаласының әкімі Дархан Сатыбалдының ақпараты бойынша мегаполисте экологиялық акцияларға 146 мың адам қатысқан. 126 жерде 7 жалпықалалық сенбілік өткізіліп, 18 мың текше метр қалдық

шығарылған. Биылғы сәуір айынан бастап қалада санитарлық күтімнің «Бір аудан – қасбеттен қасбетке дейін бір мердігер» атты жаңа моделі енгізілді. Бұл тәсіл аумақты жинау, қадағалау сапасын және тұрғындардың өтініштеріне жауап берудің жеделдігін арттыруға мүмкіндік береді. Көгалдандыру аясында 1,4 млн-нан астам жасыл желек отырғызылды. Қаланың сәндік-гүлді безендірілуі бойынша жұмыстар жүргізілуде. Осы жылдан бастап гүлмен көгалдандыру алаңы екі есеге, яғни 450 мың шаршы метрге ұлғайтылды. Сонымен қатар, биыл экологиялық тәжірибелер мен қалдықтарды бөлек жинау мәдениетін насихаттайтын алғашқы мобильді экотрак іске қосылды. Экотрак спорттық және мәдени іс-шараларда белсенді қолданылып, қатысушылар мен қонақтарды экологиялық бастамаларға тартуға ықпал етеді.

Алматы облысында экологиялық іс-шараларға 271 мыңнан астам адам қатысып, 98,1 мың ағаш отырғызылды, 6,4 мың тонна қалдық жиналды. Алматы облысының әкімі Марат Сұлтанғазиев «Барыс» және «Көшпенділер» экопарктерінің жобаларын жүзеге асыру барысы туралы баянда-

ды. Қарасай ауданында қуаты 450 мың тонна болатын Kaz Waste Conversion қалдықтарды сұрыптау және қайта өңдеу зауытының құрылысы жалғасуда. Freedom Holding компаниясымен бірлесіп туристік инфрақұрылымды абаттандыру жұмыстары жүргізілуде: Қонаев қаласында ұзындығы 1 шақырым жағажай жаңартылды, коммуналдық жағажайларда да жұмыстар жалғасуда, сондай-ақ Кеген ауданының «Көлсай көлдері» табиғи паркінің, Райымбек ауданының «Тас Төбе» жотасының, «Түзкөл» көлінің және Қаскелең өзенінің бойындағы аумақтарды абаттандыру бойынша жобалар жүзеге асырылуда.

Ақтөбе облысында 200 мың ағаш отырғызылды, 395 бейнебақылау камерасы орнатылды, 1482 көппәтерлі үйде суды есепке алу құрылғылары орнатылды. Сонымен қатар, 26 шақырым веложол салынды, ТҚҚ қабылдайтын 300 фандомат және электромобильдерді зарядтауға арналған 8 станса орнатылды. Ақтөбе облысының әкімі Асхат Шахаров 2025 жылы демалушылар есебінен 13 саябақ пен гүлзар салынғанын, биыл тағы 26 жобаны жүзеге асыру жоспарланып отырғанын баяндады.

Қабылданып жатқан шаралардың тиімділігін айқындау үшін Экология және табиғи ресурстар министрлігі 5 негізгі көрсеткіш аясында «Таза Қазақстан» бастамасын жүзеге асыру бойынша өңірлердің пилоттық рейтингін жасады. Онда халықты ТҚҚ жинау және өкету қызметімен қамту деңгейі, қалдықтарды қайта өңдеу және кәдеге жарату үлесі, ТҚҚ полигондарының үлесі, халықты экологиялық акциялармен қамту үлесі және TazaQazBot жүйесі арқылы түскен өтінімдердің орындалу деңгейі ескерілген.

Премьер-министр Олжас Бектенов барлық өңір әкімдіктеріне Президент бастамасын жүзеге асыру тиімділігін арттырып, әрбір

бағыт бойынша көрсеткіштерді жақсарту үшін тиісті шаралар қабылдауды тапсырды.

«Таза Қазақстан» аясындағы экovolонтерлікЖиында волонтерлер қозғалысын қолдау мәселелері қаралды.

«Мемлекет басшысының бастамасы бойынша Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас Ассамблеясында 2026 жыл Халықаралық волонтерлер жылы деп жарияланды. Жаңа Конституцияда волонтерлер қозғалысын азаматтық қоғамның маңызды құрамдас бөлігі ретінде тани отырып, мемлекетке еріктілерді қолдау міндеті жүктелді.

Бүгінде волонтерлік қозғалыс экологиялық мәселелерді шешу мен табиғи байлықты сақтауда мыңдаған нағыз жанауыр азаматтарды біріктіре отырып, «Таза Қазақстан» бастамасының басты күшіне айналды. Бұл жан-жақты мемлекеттік қолдауға мұқтаж волонтерлік қозғалыстың жоғары әлеуеті мен тиімділігін көрсетеді», — деп атап өтті Премьер-министр Олжас Бектенов.

Бүгінде елімізде 810 ұйым мен 3,5 мың бастамашыл топ жұмыс істейді, белсенді еріктілер саны 300 мың адамға жетті.

Премьер-министрдің орынбасары – мәдениет және ақпарат министрі Аида Балаева әрбір үшінші қазақстандық осындай бастамаларға қатысатынын баяндады. Экологиялық волонтерлік «Таза Қазақстан» шеңберінде жыл сайын шамамен 800 мың волонтердің басын қосады. Қозғалысты одан әрі дамыту үшін 56 жоба мен 60 шағын грант жүзеге асырылып жатқаны атап өтілді. Тиісті тұжырымдаманы қалыптастыру, волонтердің цифрлық пәспортын енгізу, сондай-ақ волонтерлерді ынталандыру және әлеуметтік қорғаудың қосымша шараларын қоса алғанда, жаңа тәсілдер пысықталуда.

Тарихи-мәдени мұраны сақтауға ерекше көңіл бөлінеді. Мемлекет басшысының бастамасы аясында екінші жыл қатарынан тарихи-мәдени нысандарды абаттандыру бойынша «Мәдени мұраны бірге сақтайық» акциясы жүзеге асырылуда. Еліміздің барлық өңірлерінде әр аймақта 1 мыңнан астам адамның қатысуымен еріктілер клубтары құрылды. Еріктілер қоғамдық кеңістікті қалпына келтіруге қатысады, қоғамда қоршаған ортаға және қалалық инфрақұрылымға ұқыпты қарау мәдениетін қалыптастырады.

Мәдениет және ақпарат министрлігіне Ғылым және жоғары білім, Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрліктерімен бірлесе отырып, еріктілер қозғалысын кешенді мемлекеттік қолдау шараларын, оның ішінде заңнамалық деңгейде, қалыптастыру тапсырылды.

«Таза Қазақстан»: Олжас Бектенов экотуризм мен экологиялық инфрақұрылымды дамытуды күшейтуді тапсырды

Экологиялық туризмді дамыту шараларына ерекше назар аударылды. Қазақстанда ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жалпы ауданы 30,9 млн гектарды құрайды. Мемлекеттік ұлттық табиғи парктер аумағында 179 туристік маршрут және 42 соқпақ жол бар. Келушілер саны 2023 жылғы 2,4 млн-нан 2025 жылы 3,7 млн-ға дейін өсеті.

Экология және табиғи ресур-

стар министрі Ерлан Нысанбаев бүгінгі таңда ұлттық парктерде жалпы инвестиция көлемі 16 млрд теңгеге дейінгі экотуризмді дамыту жобалары жүзеге асырылып жатқанын баяндады. Жұмыстар Іле-Алатауы паркінде, сондай-ақ «Алтын-Емел» мен «Шарын» паріктерінің аумақтарында жүргізілуде. «Таза туризм» бағдарламасы аясында саябақтарда ақпараттық баннерлер, қоқыстарды бөлек жинауға арналған контейнерлер, қайта өңделген пластиктен жасалған қолавақалар орналастырылады, келушілер биологиялық ыдырайтын пакеттермен қамтамасыз етіледі.

Ұлттық саябақтарға бару процесін цифрландыру бойынша қосымша жұмыстар жүргізілуде. Барлық ұлттық парктер банктік сервистер арқылы онлайн төлем жүйесіне қосылған, сондай-ақ парктердің сайттарында төлем жасауға арналған QR-кодтар орналастырылған. 5 ұлттық саябақта өз қаражаты есебінен 9 бақылау-өткізу пункті автоматтандырылды. Бұл туристер үшін саябаққа баруды анағұрлым ыңғайлы етеді, ал ұлттық парктерге келушілер мен түсімдерді есепке алудың ашықтығын арттырады.

Премьер-министр экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мен инфрақұрылымды жаңғыртуды қамтитын экотуризмді жүйелі түрде дамыту қажеттігіне назар аударды. Қазіргі таңда экотуризм әлемдік туристік индустрияның ең қарқынды дамып келе жатқан бағыттарының бірі болып саналады. Сарапшылардың бағалауы бойынша, 2034-ші жылға қарай әлемдік экологиялық туризм нарығы \$660 млрд-тан асуы мүмкін. Қазақстан экотуризмді дамыту бойынша жоғары әлеуетке ие, бірегей табиғи нысандар – Шарын шатқалы, Көлсай көлдері, Алтын-Емел, Іле-Алатауы ұлттық парктері және басқа да керемет көрікті жерлер бар.

Экология және табиғи ресурстар министрлігіне аумақтардың ластануына жол бермеу шараларын күшейтіп, ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда қалдықтарды тиімді басқаруды ұйымдастыру тапсырылды. Сондай-ақ қорғалатын табиғи аумақтардағы туристік қызметтен түсетін кірістерді туристік инфрақұрылымды дамытуға, соның ішінде экологиялық соқпақ жолдарды, демалу орындарын және өзге де нысандарды абаттандыруға бағыттау міндеті қойылды.

Премьер-министр ұлттық табиғи парктер аумағында қажетті инфрақұрылымды дамыту жұмыстарының баяу қарқынын сынға алды.

«Экология министрі Іле-Алатауы, Алтын-Емел және Шарын ұлттық парктерін абаттандыру бойынша есеп бергенімен, бұл жұмыстар бірнеше жыл бұрын жүргізілген. Содан бері айтарлықтай нәтижелер байқалмайды. Нұрлыбек Машбекұлына Министрлікпен және өңір әкімдерімен бірлесіп, табиғи парктерді абаттандыру ісіне ірі бизнесті тарту мәселесі бойынша келіссөздер өткізуді тапсырамын. Бірыңғай дизайн-кодты және тиісті жұмыс кестелерін бекіту қажет. Осы жылдың маусым айында өтетін Орталықтың келесі отырысында есеп беріңіздер», — деп тапсырды Олжас Бектенов.

primeminister.kz

ЖЕТИСУ ОБЛЫСЫНДА ҚАНТ ҚЫЗЫЛШАСЫН СЕБУ ЖҰМЫСТАРЫ АЯҚТАЛДЫ

Жетісу облысында қант қызылшасын себу жұмыстары толық аяқталды. Екі қант зауытының өндірістік қуатын ескере отырып, биыл тәтті түбір 13,0 мың гектар алқапқа егілді. Бұл өткен жылмен салыстырғанда 708 гектарға артық, – деп хабарлайды Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

Жалпы өңірде қант қызылшасын егу жұмыстарына 124 сепкіш жұмылдырылды, Солардың бірі Көксу

ауданындағы «Жалайыр» ша-руа қожалығы өткен жылы 40 гектарға қызылша ексе, биыл тәтті түбір егістігінің көлемін 82 гектарға жеткізіп отыр.

- Шаруашылықта биыл қант қызылшасымен қатар, жүгері, майбұршақ, күздік бидай, көп жылдық жоңышқа септік. Өткен жылы қант қызылшасының өнімін уақытылы жинап, Көксу қант зауытына өткіздік. Шаруашылыққа заманауи ауыл шаруашылығы техникаларын лизинг арқылы сатып алдық, соның арқасында өзім ғана пайдаланып қоймай, басқа шаруашылықтарға да көмек көрсетіп келеміз. «Аграрлық не-сие корпорациясы» арқылы 49 млн теңге көлемінде қаржылай қолдау алдық. Сол сияқты селитра, ни-троаммофост, арзандатылған жанар-жағармай бәрі уақытылы сатып алынды, - деді шаруа қожалығының басшысы Мақсат Абдрахманов.

Атапөтсек, ауыл шаруашылығы басқармасының мәліметі бой-ынша биыл шамамен 585 мың тоннаға жуық қант қызылшасы жиналады деп күтілуде. Бұл өнім Ақсу және Көксу қант зауыттарында өңделеді.

Фотограф: Қанат Өмірәлинов

Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

«ТАЗА ҚАЗАҚСТАН»: ЖЕТИСУДА ЖЫЛ БАСЫНАН БЕРІ 57 МЫҢ ЖАС КӨШЕТ ЕГІЛДІ

Жетісу облысында «Таза Қазақстан» республикалық экологиялық бағдарламасы аясында жыл басынан бері 57 мың көшет отырғызылып, 5 мың тонна қоқыс шығарылды. Қоршаған ортаны қорғау және экологиялық мәдениетті қалыптастыру бағытындағы іс-шараларға 77 мың адам қатысқан, - деп хабарлай-ды Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

Білім беру ұйымдарында 2024–2026 жылдарға арналған экологиялық білім беру жоспа-ры әзірленіп, «Жасыл клуб» отрядтарының үлгілік ережесі бекітілді. Бүгінгі таңда мек-тептерде 339 экологиялық үйірме, 310 «жасыл бұрыш», 114 бау-бақша учаскесі және жылыжай жұмыс істейді, сы-нып сағаттары мен экскурсиялар ұйымдастырылуда. Сонымен қатар 177 көпқабатты тұрғын үйдің шатырлары мен қасбеттерін жөндеу, 14,7 км арық желілерін салу, 200 шақырым көше жарығын орнату жоспарланған.

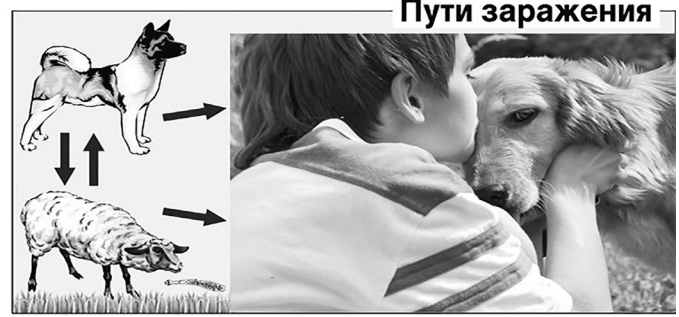
Бағдарлама аясында 121 мың көшет отырғызылады.

Фотографтар: Жеңіс Ысқабай, Дмитрий Ерофеев

Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

ЧТО ТАКОЕ ЭХИНОКОККОЗ И ЧЕМ ОН ОПАСЕН

Эхинококкоз — это опасное паразитарное за-болевание человека и животных, вызываемое личиночной стадией ленточного червя эхино-кокка. Заболевание широко распространено в регионах Казахстана, особенно в сельской местности, где развито животноводство. Основными источниками заражения являют-ся собаки, а также сельскохозяйственные жи-вотные.

Заражение человека происходит при несо-блюдении правил личной гигиены: через за-грязнённые руки после контакта с животны-ми, употребление плохо вымытых овощей, фруктов и зелени, использование воды из открытых водоёмов, а также при контакте

В группу повышенного риска входят животноводы, пастухи, ветеринарные работники, сотрудники мясоком-бинатов и убойных пунктов, владельцы собак, а также дети, которые часто контактируют с животными.

Основные меры профилактики эхинококкоза:

- тщательно мыть руки с мылом после контакта с животными, работы на земле, перед едой;
- не допускать контакта детей с бездомными собаками и кошками;
- регулярно проводить дегельминтизацию домашних собак (не реже 4 раз в год);
- не кормить собак сырыми внутренностями сельскохозяйственных животных;
- тщательно мыть овощи, фрукты, зелень и ягоды перед употреблением;
- не пить воду из открытых водоёмов;
- соблюдать санитарные правила при убое сельскохозяйственных животных;
- проходить профилактические медицинские обследования лицам из группы риска.

Профилактика эхинококкоза требует совместных усилий медицинских, ветеринарных служб и самих граждан. Только соблюдение санитарно-гигиенических норм и ответственное отношение к содержанию домашних жи-вотных помогут предотвратить распространение этого опасного заболевания.

Берегите своё здоровье и здоровье своих близких!

Руководитель Ескельдинского районного УСЭК Е.Сейсембинов
Ведущий специалист Е.Максимова

БЕЙБІТ ИСАБАЕВ ЕЛДІ МЕКЕНДЕРДЕГІ ҚҰРЫЛЫС АЛАҢДАРЫН АРАЛАДЫ

Жетісу облысының Балпық би ауылында әрқайсысы 60 пәтерлік бес қабатты екі үйдің құрылысы жүріп жатыр. Сол сияқты Бозтоған ауылындағы мектеп күрделі жөндеуден өткізілуде. Бүгін Көксу ауданына барған сапары барысында облыс әкімі Бейбіт Исабаев аталған құрылыс алаңдарында болып, жұмыстың сапасын көрді, - деп хабар-лайды Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

Бозтоған ауылындағы Мұсабек атындағы орта мектеп 1987 жылы салынған. Мұндағы жөндеу жұмыстары өткен жылдың мамыр айында басталған болатын. Соның аясында сейсмикалық нығайту, сы-ныптарды заман талабына сай жаңарту жұмыстары атқарылды. Қазіргі кезде нысанның дайындығы - 95 пайыз.

Білім ошағының ішкі кейпімен таныстырған мектеп директоры Шолпан Нұрғазина қазір қажетті жиһаздар мен жабдықтар әкелініп жатқанын айтты. Бейбіт Исабаев мектептің спорт залын, мәжіліс залын, асханасын, пән кабинеттері мен сырттағы ойын және спорт алаңдарын аралап көрді. Үлкен мектепте қазіргі таңда 420-дан астам оқушы оқиды. Бұл ретте өңір басшысы алдағы оқу жылын дұрыс жо-спарлап, мектепті күтіп ұстауды тиімді ұйымдастыруды тапсыр-ды.

Сол сияқты Балпық би ауылында бір жерде қатар салынып жатқан қос үйдің құрылысы қарқынды жүріп жатыр. Құрылыс учаскесінің бастығы Жақсылық Өтегенұлының айтуынша, қажетті матери-алдар түгел жеткізілген. Құрылыс жұмыстарын тамыздың соңына дейін толық аяқтау жоспарланып отыр.

- Қазіргі таңда бір үйдің шатырын жауып жатырмыз. Ал екінші үйдің ішкі бөлмелерін бөлу жұмыстары жүргізілуде. Құрылыс алаңында 80-дей адам жұмыс істеп жатыр, - деді ол.

Облыс әкімі үйдің ішкі құрылыстарының барысын қарап, сыртқы қасбетінің эскизін көрді. Тұрғын үйде мүмкіндігі шектеулі азаматтарға арналған пандус, арнайы көтергіш болуы, сол сияқты инженерлік жүйелерге дер кезінде қосу керектігін ескертті. «Ең ба-стысы құрылыстың сапалы болуына ерекше назар аудару керек» - деді Б. Исабаев.

Атап өтсек, әр үйде 30 үш бөлмелі, 15 екі бөлмелі, 15 бір бөлмелі пәтер бар. Бұл тұрғын үйлер құрылысы аяқталған соң «Отбасы банк» АҚ арқылы ауданда кезекте тұрған азаматтарға беріледі деп жоспарланған.

Фотограф: Жұмабай Мұсабеков

Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

КӨКТЕМГІ ЕГІС: ЖЕТИСУДА АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ДАҚЫЛДАРЫНЫҢ 90% ЖУЫҒЫ СЕБІЛДІ

Жетісу облысында биыл ауыл шаруашылығы дақылдарының егіс алқабы 511,8 мың гектар. Бүгінгі таңда ауыл шаруашылығы дақылдарының 89%-ы егілді, ал қант қызылшасын егу жұмыстары толық аяқталды. Жалпы өңірдегі егіс жұмыстары 1 маусымға дейін толық аяқталады, – деп хабарлай-ды Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

Облыстық ауыл шаруашылығы басқармасының мәліметінше, жоспарланған 70,6 мың тонна тыңайтқыштың бүгінгі күнге 50,2 мың тоннасы немесе 71,2%-ы сатып алынып, қолданылуда. Көктемгі дала жұмыстарына 20,3 мың бірлік ауыл шаруашылығы техникасы жұмылдырылған. Биылға арзандатылған дизель отынының көлемі 5,2 мың тонна болып бекітілсе, соның 3,5 мың тоннасы кестеге сәйкес облысқа жеткізілді. Шегіртке зиянкестеріне қарсы химиялық өңдеу жұмыстарын жүргізетін мердігер ұйымдар айқындалып, жоспарланған көлемнің 3,7 мың гектары өңделді.

Көктемгі дала жұмыстарын қаржыландыруға «Аграрлық не-сие корпорациясы» арқылы 10,8 млрд теңге бөлінді, бүгінгі таңда 300 шаруашылыққа 7,2 млрд теңге көлемінде жеңілдетілген несие берілді. Сонымен қатар «ҚазАгроҚаржы» филиалы арқылы жаңа ауыл шаруашылығы техникасын лизингге алуға 15 млрд теңге қарастырылған. Бүгінгі күнге дейін жалпы құны 3,9 млрд теңгені құрайтын 184 бірлік техника сатып алынды. Бұл бағыттағы жұмыстар жалғасады, – деді облыстық ауыл шаруашылығы басқармасының басшысы Нұрдіәулет Кененбаев.

Сонымен қатар облыста вегетациялық кезеңді өткізу үшін жедел штаб жұмыс істеуде, егінге су беру жұмыстары басталды. Жалпы алғанда, 1,3 млрд текше метр су алу жоспарланса, оның 1,2 млрд тек-ше метрі суаруға бағытталады. Қазіргі таңда облыстағы жалпы сыйымдылығы 57 млн текше метр болатын 6 су қоймасы орта есе-пен 72%-ға толған.

Жалпы көктемгі дала жұмыстарын және вегетациялық кезеңді өткізу облыс басшылығының тұрақты бақылауында.

Фотограф: Дмитрий Ерофеев

Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТТЕГІ МЕРИТОКРАТИЯ – ӘДІЛДІК ПЕН КӘСБИЛІК КЕШІЛ

Мемлекеттік аппараттың тиімділігін арттыру – бүгінгі күннің басты талабы. Осы жолдағы ең маңызды қадамдардың бірі ретінде мемлекеттік қызметтегі меритократия қағидатын атап өтуге болады.

Бұл қағидаттың басты мақсаты – мемлекеттік қызметтегі лауазымдардың туыстық байланыс, тамыр-таныстық немесе жеке басына адалдық арқылы емес, тек қана білімі, біліктілігі және іскерлік қабілетіне қарай бөлінуін қамтамасыз ету.

Меритократия қағидаты құрғақ ұран емес, ол нақты құқықтық негізге ие. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Заңының 4-бабына сәйкес, мемлекеттік қызметтің басты қағидаттарының бірі – қызметшілердің кәсібилігі мен еңбек сіңірген еңбегіне қарай ілгерілеуі. Бұл заң талабы кез келген азаматтың қабілетіне қарай тең мүмкіндік алуын кепілдендіреді.

Меритократия жүйесінің аясында мемлекеттік қызметші төменгі лауазымнан бастап, біртіндеп жоғары сатыларға көтерілу мүмкіндігіне ие болады. Мұндай тәсіл мемлекеттік органдардағы кадрлардың тұрақтылығын қамтамасыз етіп қана қоймай, жас мамандардың жұмысқа деген ынтасын арттырады.

Меритократияның басты жауы – тамыр-таныстық пен сыбайластық. Осы кеселмен күресу мақсатында мемлекеттік қызметке іріктеу жүйесі толықтай автоматтандырылған. Лауазымдық өсу барысында «командалық ауысуларға» және жеке басына адалдығы үшін қызметке тағайындауға қатаң тыйым салынған.

Жетісу облысында меритократия қағидатын сақтау және мансаптық модельді дамыту бойынша жүйелі жұмыстар атқарылуда. Соңғы есептік мәліметтерге сүйенсек, өңірдегі мемлекеттік қызметшілердің ілгерілеу көрсеткіштері 72% құрайды, яғни ішкі конкурс арқылы лауазымы төменгі сатыдағы қызметшілер есебінен толтырылып отыр.

Мемлекеттік қызметтегі меритократия – бұл әділетті қоғам құрудың негізі. Егер әрбір маман өз орнында лайықты қызмет етсе, мемлекеттік аппараттың сапасы артып, халықтың билікке деген сенімі нығая түспек. Болашақ – білімділер мен еңбекқорлардың қолында. Ал мемлекеттік қызмет сол білім мен еңбектің нақты жемісін көретін, елге қызмет етудің ең мәртебелі алаңы болып қала бермек.

С.С.Ибадуллаева
Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Жетісу облысы бойынша департаменті мемлекеттік қызмет басқармасының бас маманы.

СУДЬЯ ЭТИКАСЫ УАҚЫТПЕН ШЕКТЕЛМЕЙТІН ҚҰНДЫЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСБИ ЖАУАПКЕРШІЛІК

Сот жүйесіне деген қоғамдық сенім ең алдымен судьялардың адалдығы мен әділдігіне байланысты қалыптасады. Қоғам үшін сот билігінің беделі тек заңдардың орындалуымен ғана емес, оны жүзеге асыратын тұлғалардың моральдық келбетімен де өлшенеді. Сондықтан судьяның кәсіби этикасы құқықтық мемлекеттің тірегі. Судья қызметі тек құқықтық нормаларды қолданумен шектелмейді. Ол жоғары моральдық стандарттарды талап ететін ерекше миссия. Судьяның шешімі адамдардың тағдырына тікелей әсер етеді, сол себепті оның әрбір әрекеті әділдік, бейтараптық және адалдық қағидаттарына негізделуі тиіс.

Қазақстанда судьялардың мінез-құлық стандарттары арнайы этикалық кодекстермен реттеледі. Бұл құжаттар судьяның тек қызмет барысында ғана емес, қызметтен тыс уақытта да өзін қалай ұстауы керектігін айқындайды. Судья қоғам алдында әрдайым үлгі болуы тиіс, өйткені оның жеке әрекеттері бүкіл сот жүйесінің беделіне әсер етеді. Халықаралық деңгейде де судья этикасына ерекше мән беріледі. Судьяның тәуелсіздігі, объективтілігі, әділдігі, парасаттылығы және кәсіби құзыреттілігі әмбебап құндылықтар ретінде танылады. Бұл қағидаттар уақыт өте өзгермейді және кез келген құқықтық жүйеде өзектілігін сақтайды. Дегенмен, қазіргі заман жаңа талаптар қойып отыр. Ақпараттық технологиялардың дамуы, әлеуметтік желілердің кең таралуы судьялардың мінез-құлқына қосымша жауапкершілік жүктейді. Бүгінде судьяның тек сот залындағы әрекеті ғана емес, интернеттегі белсенділігі де қоғамдық пікірге әсер етеді. Сондықтан цифрлық кеңістіктегі этика мәселесі ерекше маңызға ие болуда. Мысалы, әлеуметтік желілерде пікір білдіру, жеке көзқарасты ашық көрсету немесе белгілі бір жағдайларға қатысты реакция білдіру судьяның бейтараптығына күмән тудыруы мүмкін. Осыған байланысты көптеген елдерде судьялардың онлайн-мінез-құлқын реттейтін қосымша ұсынымдар әзірленуде.

Судьяға қойылатын талаптардың жоғары болуы бұл кездейсоқ емес. Ол тек заңды білетін маман ғана емес, сонымен қатар әділеттіліктің символы болуы тиіс. Қоғам судьядан мінсіз мінез-құлық күтеді, себебі оның шешімі тек құқықтық акт емес, моральдық бағалау ретінде де қабылданады.

Қорытындылай келе, судьяның этикалық нормалары уақытқа тәуелсіз, тұрақты құндылықтар жүйесі. Алайда оларды қолдану әр кезеңнің ерекшеліктеріне бейімделіп отыруы қажет. Судьяның кәсіби және жеке мінез-құлқы қоғамдағы сенім деңгейін айқындайтын басты факторлардың бірі болып қала береді.

ГАУХАР ТЫНЫСБЕКОВА
Ескелді аудандық сотының төрағасы

МЕДИАЦИЯ ДАУЛАРДЫ ӨРКЕНИЕТТІ ШЕШУДІҢ ТИІМДІ ЖОЛЫ

Соңғы жылдары дауларды шешуде медиацияның орны ерекше. Бұл адамдардың бір-бірін сотқа жеткізбей, өзара келісім арқылы мәселені шешуіне мүмкіндік беретін тиімді тәсіл.

«Медиация туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 2011 жылғы 28 қаңтарда қабылданған. Осы Заңның 1-бабына сәйкес, медиацияның қолданылу саласы жеке және заңды тұлғалар, әкімшілік органдар, лауазымды адамдар қатысатын азаматтық, еңбек, отбасылық, әкімшілік құқықтық қатынастардан және өзге де қоғамдық қатынастардан туындайтын, сондай-ақ әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы істер бойынша іс жүргізу барысында, қылмыстық теріс қылықтар, онша ауыр емес

және ауырлығы орташа қылмыстар туралы істер бойынша қылмыстық сот ісін жүргізу барысында қаралатын даулар (жанжалдар) және атқарушылық іс жүргізуді орындау кезінде туындайтын қатынастар. Осы заңның 2-бабы 5-тармағына сәйкес, медиация тараптардың ерікті келісімі бойынша жүзеге асырылатын, олардың өзара қолайлы шешімге қол жеткізуі мақсатында медиатордың (медиаторлардың) жәрдемдесуімен тараптар арасындағы дауды реттеу рәсімі. Көп жағдайда дауласқан тараптар эмоцияға беріліп, жағдайды ушықтырып жібереді. Ал медиация керісінше, сабырға шақырып, екі жаққа да тиімді ортақ шешім табуға бағыттайды. Мұнда ешкім жеңілмейді, ешкім ұтылмайды бастысы, мәселе бейбіт түрде шешіледі. Басты назар келісім мен өзара түсіністікке аударылады.

Медиация мынадай қағидаттар негізінде жүргізіледі: еріктілік, медиация тараптарының тең құқылығы, медиатордың тәуелсіздігі мен бейтараптылығы, медиация рәсіміне араласуға жол бермеушілік, құпиялық. Медиация уақыт пен қаражатты үнемдейді. Сот процестерінің ұзақтығы мен күрделілігі кейбір азаматтарға ауыр тиетіні белгілі. Ал медиацияда мәселе әлдеқайда қысқа мерзімде шешіледі. Аталған қағидаттарға сәйкес, медиация құпия түрде өтеді. Бұл тараптарға өз мәселесін ашық айтуға, қысылмай пікір білдіруге жағдай жасайды. Бүгінде медиация туралы ақпарат әлі де жеткіліксіз. Көп адам оның бар екенін білсе де, қалай қолдану керекін түсіне бермейді. Сондықтан бұл бағытта түсіндіру жұмыстарын күшейту маңызды.

Жалпы алғанда, Қазақстандағы татуласу иснтитуты, оның ішінде соттағы татуласу маңызды орын алады және дауларды реттеуде белсенді түрде қолданылып келеді. Қоғамда келісім мәдениетін дамыту бүгінгі күннің маңызды міндеттерінің бірі. Медиацияны кеңінен қолдану осы бағыттағы нақты қадам болып табылады. Медиация тығырыққа тірейтін сот процедураларын айналып өтеді, сондықтан қоғамдық қарым-қатынастың ізгілікті, мәдениетті қалыптасуына септігін тигізгі сөзсіз

АСҚАРБАЙ РУСЛАН ЕРҒАЛИҒЫ
Ескелді аудандық сотының судьясы

ТЫРЫСҚАҚ – ҚАУПІ ТУРАЛЫ!

Тырысқақ (cholera) – антропонозды жіті ішек жұқпасы, құсу мен іш өту салдарынан ағзаның сусыздануына әкелетін аса қауіпті жедел ішек инфекциясы. Халықаралық медициналық – санитарлық ережелерге сәйкес карантиндік жұқпаларға жатқызылады.

Жұқпа таралуының жалғыз көзі – ауру адам немесе тырысқақ бойынша қолайсыз аймақтан келген қоздырғышты нәжіс немесе құсық арқылы бөлетін вибриотасымалдағыш. Мұндай жұғу жолы – ауыз – нәжістік деп аталады. Қоздырғыш жұқтырылған тамақ және су (жиі кездеседі) арқылы адам ағзасына түседі, ауру адаммен қатынаста болғанда немесе тұрмыстағы заттарды пайдаланғанда жұғады. Қоздырғыш суда, сүтте, ағынды суларда ұзақ уақыт бойы сақталады және қайнатқанда жойылады.

Vibrio cholerae бактериялары ас қорыту органдарына түсе салысымен сұйық, ауырсындырмайтын, жиі іш өтуге әкелетін токсин бөледі. Ал жалпы улану тоқтаусыз құсуға әкеледі. Адам өзінен көп көлемде сұйықтық шығара бастайды, нәтижесінде ағза сусызданып, адам өліп кетуі де мүмкін.

Тырысқақтың жасырын мерзімі қысқа – бір күннен бес күнге дейін. Ауру таралуының негізгі себебі қауіпсіз судың тапшылығы не жоқтығы, санитариялық құралдардың болмауы, бұған қоса, қоршаған ортаның нашар жағдайы, жеке бас гигиенасының сақталмауы болып табылады.

Тырысқақ өте жұқпалы және оған балалар да, ересектер де шалдығады. Басқа ішек ауруларынан ерекшелігі, ол бірнеше сағат ішінде дені сау ересек адамның өзін өлімге душар етеді. Иммунитеті төмен тұлғалар, дұрыс тамақтанбайтын балаларға тырысқақ жұққанда өлім қаупі өте жоғары. Емдеу жасалмаса, өлім коэффициенті 30-50 пайызға дейін жетеді.

Тырысқақ ауруының эндемиялық ошақтары Африкада, Оңтүстік Америкада, Үндістанда және Оңтүстік – Шығыс Азияда орналасқан.

Медициналық көмекке дер кезінде жүгінсе және емдеу дұрыс жүргізілсе, аурудың соңы, көп жағдайда сауығумен аяқталады.

Тырысқақ ауруын жұқтырып алмау үшін, жоғарыда аталған эндемиялық елдерде болсаңыз келесіні жадыңызда сақтауларыңыз қажет:

- Қолыңызды мұқият жуыңыз, әсіресе, тамақ дайындар және тамақтанар алдында;
- Ішуге және тіс тазалау үшін тек қайнатылған суды немесе бөтелкедегі суды пайдаланыңыз;
- Ішуге және тұрмыстық жағдай үшін (жеміс-жидек, көкөністер, ойыншықтар және басқа заттарды жуу) кездейсоқ су көздерінің суын пайдаланбаңыз;
- Саяхатқа шығарда бөтелкедегі суды және сусынды немесе Сіздің тұратын жеріңіздегі дәмхана мен мейрамханада термосқа құйып алынған шай, кофе, қайнатылған суды өзіңізбен бірге алып жүріңіз;
- Көше саудасы жағдайындағы мұзды, жаңа сығылған шырынды, сондай-ақ, басқа да тамақ өнімдерін пайдаланбаңыз;
- Термикалық өңдеуден мұқият өткізілген өнімдерді пайдаланыңыз (қайнатылған, пісірілген/қуырылған, ыстық сумен жуылған (жеміс, көкөніс) немесе қабығынан аршылған, т.б.);
- Белгісіз су қоймаларында суға түспеніз, ұйымдастырылған демалысқа рұқсат етілген су қоймасына түсіңіз, тамағыңызды шаймаңыз және суды жұтпаңыз, әсіресе аш қарынға;
- Шет елге шығар алдында аса қауіпті жұқпалы (тырысқақ) ауруларларымен халық аурушаңдығы туралы туристік фирмаларынан анықтап алыңыз.

Е.Сейсембинов,
Ескелді аудандық СЭББ басшысы
М.Мукашев,жөтекші маман

СОТ ЖЕТИСУ ОБЛЫСЫНДА БОЛҒАН, АДАМ ӨЛІМІНЕ ӘКЕЛ СОҚТЫРҒАН ЖОЛ-КӨЛІК ОҚИҒАСЫ БОЙЫНША ҮКІМ ШЫҒАРДЫ

Жетісу облысы Ескелді аудандық соты А. есімді азаматқа қатысты жол-көлік оқиғасы салдарынан адамның қаза болуына әкел соққан қылмыстық іс бойынша үкім шығарды.

Сот анықтағандай, 2026 жылғы 31 қаңтарда сотталушы А. «Mercedes-Benz 230» маркалы автокөлігін «Талдықорған–Текелі» автожолында басқарып келе жатып, жол қозғалысы қағидаларын өрескел бұзған. Атап айтқанда,

техникалық ақауы бар көлік құралын басқарып, алда келе жатқан көлікті басып озу кезінде жолдың оң жақ жиегіне шығып кеткен. Кейін өз қозғалыс жолағына қайта оралу барысында «Nissan Cefiro» автокөлігімен соқтығысуға жол берген. Соққы нәтижесінде «Nissan Cefiro» көлігі қарсы бағыттағы жолаққа шығып кетіп, «HONGQI E-QM5» автокөлігімен соқтығысқан, ал осы көлікке артынан келе жатқан «Toyota Camry» автокөлігі келіп соғылған.

Аталған жол-көлік оқиғасы салдарынан «Nissan Cefiro» көлігінің жүргізушісі алған ауыр дене жарақаттарынан оқиға орнында қаза болған. Басқа қатысушылар әртүрлі деңгейдегі дене жарақаттарын алған.

Сот үкімімен А. Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 345-бабының 3-бөлігі бойынша кінәлі деп танылды (аталған қылмыс үшін 5 жылға дейін бас бостандығынан айыру жазасы көзделген).

Сот жеңілдететін мән-жайдың барын және ауырлататын мән-жайлардың жоқтығын ескере отырып, ҚК-нің 55-бабы 2-бөлігінің 1) тармағын басшылыққа алып, А.-ға 2 жыл 6 ай мерзімге бас бостандығынан айыру жазасын тағайындады. Сондай-ақ оған 5 жыл мерзімге көлік құралдарын басқару құқығынан айыру жазасы тағайындалды (бұл жағдайда бұл – ең жоғарғы мерзім).

Сонымен қатар, жәбірленуші тараптың материалдық және моральдық зиянды өндіру туралы азаматтық талабы ішінара қанағаттандырылды. Сотталушыдан 3 129 000 теңге материалдық залал және 10 000 000 теңге моральдық зиян өндірілді.

Үкім заңды күшіне енген жоқ.

"Фото ашық дереккөздерден алынған"

Ескелді аудандық баспасөз қызметі

СЕНІМ — БАСТЫ КАПИТАЛ: МЕМЛЕКЕТ ПЕН ХАЛЫҚ АРАСЫНДАҒЫ АЛТЫН КӨПІР

Мемлекеттік қызметтің мәні — шешімде емес, сенімде. Халықтың ықыласы — ешқандай есеппен өлшенбейтін, тек адалдықпен келетін ең биік марапат.

Бүгінгі таңда мемлекеттік аппараттың тиімділігі құрғақ есептермен емес, ең алдымен, азаматтардың билікке деген сенімімен өлшенеді. Сенім — бұл бюджеттен бөлінбейтін, тек адал еңбек пен шынайы ниеттен құралатын ең басты капитал. Бүгінгі мемлекеттік қызметшінің басты қаруы — құрғақ есеп емес, шынайы іс. Халық билікті кабинетінің есігі емес, көңілі ашық маман арқылы таниды. Әрбір шешілген мәселе, әрбір жылы жауап — мемлекеттің беделіне қосылған баға жетпес инвестиция. Мемлекеттік қызметші — билік пен бұқара арасындағы дәнекер. Лауазым — уақытша, ал абырой — мәңгілік. Біздің басты мақсатымыз — «Халық үніне құлақ асатын мемлекет» тұжырымдамасын қағаз жүзінде емес, күнделікті іс-әрекетте жүзеге асыру. Бүгінгі «Халық үніне құлақ асатын мемлекет» дәуірінде мемлекеттік қызметшінің кәсібилігі оның дипломымен емес, халықтың оған деген сенімімен өлшенеді.

Сенім — бұл материалдық емес, бірақ нақты қайтарымы бар капитал. Халық билікке сенген жерде реформалар қарқынды жүреді, қоғамдық келісім нығаяды және елдің болашағына деген ортақ жауапкершілік қалыптасады. Сенім бар жерде — мемлекет пен қоғам бір бағытта, бір мақсатта жұмыс істейді. «Халықтың көзі — қырағы». Біздің күнделікті атқарған еңбегіміз, сөйлеген сөзіміз бен көрсеткен мәдениетіміз — бүкіл мемлекеттік жүйенің айнасы. Сенімді сақтайық, себебі Сенім — мемлекеттің ең қуатты күші. Сенім — жинау қиын, бірақ жоғалту оңай капитал. Сондықтан, мемлекетке қызмет ету — халықтың жүрегіне жол табудан басталады.

Дюсебаев Берик Оңалбайұлы,
Ескелді ауданы әкімі аппаратының басшысы-
Әдеп жөніндегі уәкілі

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ҚОҒАМ БОЛЫП КҮРЕСЕЙІК

Жемқорлыққа
ЖОЛ ЖОҚ!

заңсыз жолмен шешуге тырысады. Алайда мұндай әрекет қоғамға адамның заң бұзуы өзгелердің құқығына зиян келтіреді.

Жастарды адалдыққа тәрбиелеу - жемқорлықпен күрестің маңызды бағыты. Егер жас ұрпақ әділдік пен жауапкершілікті бойына сіңірсе, болашақта елімізде жемқорлық азаяды. Әр адам өз ісіне жауапкершілікпен қарап, заңды құрметтеуі керек.

Таза қоғам құру - бәріміздің ортақ мақсатымыз. Ол үшін әр азамат сыбайлас жемқорлыққа қарсы болып, адал еңбек етуді таңдауы қажет. Сонда ғана еліміз өркендеп, болашағымыз жарқын болады.

М.Серік,
«Ескелді ауданы Бақтыбай ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ Жетекші маманы

ТАЗА АУДАН – ТАЗА АУА

Ескелді ауданының экологиялық мәдениеті мен болашағы

Ескелді ауданы – табиғаты көркем, ауасы таза, ауыл шаруашылығы дамыған қасиетті өңірлердің бірі. Бұл аудан өзінің кең даласымен, мөлдір өзендерімен, жасыл жайлауымен және еңбекқор халқымен ерекшеленеді. Табиғат – адамзатқа берілген ең үлкен байлық. Сондықтан туған жердің тазалығын сақтау, қоршаған ортаны қорғау және табиғатты аялау – әрбір азаматтың міндеті. Осы тұрғыда «Таза аудан – таза ауа» тақырыбы бүгінгі қоғам үшін аса маңызды мәселелердің бірі болып отыр.

Қазіргі заманда экология мәселесі бүкіл әлемді алаңдатып отыр. Ауа ластануы, қоқыстың көбеюі, су көздерінің былғануы – адам денсаулығына үлкен қауіп төндіреді. Осындай мәселелердің алдын алу үшін әрбір аудан мен ауылда тазалық жұмыстарын күшейту қажет. Ескелді ауданында бұл бағытта көптеген жұмыстар атқарылып келеді. Аудан тұрғындары туған жердің табиғатын қорғауға белсенді

сапасының негізі. Егер табиғат ластанса, адамның өміріне де қауіп төнеді. Сондықтан табиғатты қорғау – тек экологтардың ғана емес, бүкіл қоғамның ортақ міндеті.

Ескелді ауданы табиғи байлыққа өте бай аймақтардың бірі. Аудан аумағында жасыл алқаптар, егістік жерлер мен жайылымдар көптеп кездеседі. Көктем мезгілінде айнала құлпырып, табиғат ерекше көрікке енеді. Осындай әсем табиғатты сақтау – келешек ұрпақ алдындағы үлкен жауапкершілік.

Таза ауа адам ағзасына ашу-қуат береді. Ғалымдардың айтуынша, таза ауамен тыныстаған адамның денсаулығы мықты болады, еңбекке қабілеті артады.

Ал лас ауа түрлі аурулардың пайда болуына себеп болады. Сондықтан аудан тазалығы – халық денсаулығының кепілі.

Ескелді ауданындағы тазалық жұмыстары

Соңғы жылдары аудан көлемінде санитарлық тазалық пен көгалдандыру жұмыстары жүйелі түрде жүргізілуде. Әр ауылда сенбіліктер

жұмыстары ұйымдастырылып, көшелер мен қоғамдық орындар тазартылып келеді. Тұрғындар аулаларын ретке келтіріп, ағаш көшеттерін отырғызуға атсалысады.

Көктемгі және күзгі тазалық айлықтары кезінде жастар, мұғалімдер, мемлекеттік қызметкерлер мен еріктілер бірігіп жұмыс істейді. Бұл – адамдардың туған жерге деген сүйіспеншілігін көрсететін игі іс. Әсіресе жастардың табиғатты қорғау шараларына белсенді қатысуы қуантады.

Аудан мектептерінде экологиялық тәрбиеге ерекше көңіл бөлінеді. Оқушылар арасында «Таза аула», «Жасыл ел», «Табиғатты аяла» сияқты акциялар ұйымдастырылып, қоршаған ортаны қорғаудың маңызы түсіндіріледі. Мұндай іс-шаралар жас ұрпақтың табиғатқа жанашыр болып өсуіне ықпал етеді.

Қоқыс мәселесі – қоғам мәселесі Бүгінде ең өзекті экологиялық проблемалардың бірі – қоқыс мәселесі. Кей адамдар қоқысты кез келген жерге тастап, табиғатты ластайды. Бұл – қоршаған ортаға ғана емес, адам денсаулығына да зиян.

Қоқыс ұзақ уақыт бойы шірімей жатады. Пластик қалдықтар жердің құнарын төмендетіп, жануарлар мен өсімдіктерге зиян келтіреді. Сондықтан қоқысты арнайы орындарға тастау мәдениетін қалыптастыру қажет. Әр адам тазалықты өз үйінен бастауы тиіс.

Ескелді ауданында қоқыс шығару және санитарлық тазалау жұмыстары кезек-кезеңімен жүзеге асырылуда. Дегенмен табиғатты таза сақтау үшін тек мемлекеттік мекемелердің

МЕКЕМЕЛЕР АРАСЫНДА ВОЛЕЙБОЛ ЖАРЫСЫ

2026 жылдың 08 мамыр күні Қарабұлақ ауылдық округінде Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 81 жылдығына орай мекемелер арасында волейболдан жарыс ұйымдастырылды.

Іс-шараның басты мақсаты – Отан алдындағы борышын абыроймен атқарған ардагерлердің ерлігін ұлықтау, жас ұрпаққа патриоттық тәрбие беру және салауатты өмір салтын насихаттау.

Жарысқа қатысқан командалар жоғары дайындық деңгейін көрсетіп, тартысты әрі қызықты ойын өрнегін паш етті. Әр команда жеңіске деген жігері мен ұйымшылдығын танытып, көрермендерге көтеріңкі көңіл күй сыйлады.

Жарыс қорытындысы бойынша:

I орын – «Білім бөлімі» командасы

II орын – БЖСМ командасы

III орын – «Мансап орталығы» командасы

Жеңімпаздар мен жүлдегерлер «Жетісу облысының бұқаралық спортты дамыту және спорттық іс-шараларды өткізу спорт клубы» КММ-нің Ескелді аудандық филиалы атынан арнайы кубок, медаль, грамота және бағалы сыйлықтармен марапатталды. Сонымен қатар, Жетісу облысының ауған соғысы ардагерлері ұйымы тарапынан ақшалай сыйлықтар табысталды.

Осындай тағылымы мол спорттық іс-шаралар ел бірлігін нығайтып, өскелең ұрпақтың бойында отансүйгіштік пен елжандылық қасиеттерді қалыптастыруға зор үлес қосады.

Г.Омарова,
«Жетісу облысының бұқаралық спортты дамыту және спорттық іс-шараларды өткізу спорт клубы» КММ-сі Ескелді аудандық филиалының басшысы

жұмысы жеткіліксіз. Бұл іске бүкіл қоғам болып атсалысуы керек. Егер әр адам өз көшесін таза ұстаса, ауданымыз әлдеқайда көркейе түседі.

Ағаш отырғызудың маңызы

Ағаш – табиғаттың өкпесі. Ол ауаны тазартып, адамға оттегі бөледі. Сонымен қатар ағаштар табиғаттың сөнін келтіріп, қоршаған ортаның климатын жақсартады. Сондықтан көгалдандыру жұмыстары кез келген аймақ үшін маңызды.

Жетісу облысы аумағында ағаш отырғызу дәстүрі жақсы жолға қойылған. Әсіресе Ескелді ауданында көктем мезгілінде мыңдаған көшет отырғызылып келеді. Бұл жұмыстар экологияны жақсартуға үлкен үлес қосады.

Әрбір отбасы өз ауласына кем дегенде бір ағаш отырғызса, ауданымыз жасыл желекке айналар еді. Табиғатты аялау – болашаққа қамқорлық жасау деген сөз.

Экологиялық мәдениет – өркениеттің белгісі.Тазалық – мәдениеттіліктің белгісі. Өзін сыйлайтын адам қоршаған ортаны да құрметтейді. Экологиялық мәдениет адамның табиғатқа деген жауапкершілігін көрсетеді.

Қазіргі таңда жастар арасында экологиялық сауаттылықты арттыру маңызды. Табиғатты қорғау туралы түсінік мектептен бастап қалыптасуы керек. Егер бала кішкентайынан тазалыққа үйренсе, ол өскенде де қоршаған ортаға жанашыр болады.

Ескелді ауданында жастардың қатысуымен түрлі экологиялық акциялар өткізіліп тұрады. Мұндай шаралар қоғамның табиғатқа деген көзқарасын өзгертеді. Сонымен қатар әлеуметтік желілер арқылы тазалық мәдениетін насихаттау да маңызды рөл атқарады.

Таза ауа – денсаулық кепілі

Дәрігерлердің айтуынша, таза ауа адам ағзасына өте пайдалы. Таза ауада серуендеу адамның көңіл-күйін жақсартып, иммунитетін күшейтеді. Сондықтан ауданның экологиялық тазалығы халық денсаулығына тікелей әсер

етеді.

Ауылдық жерлердегі таза ауа – үлкен байлық. Қазіргі таңда ірі қалаларда ауа ластануы күрделі мәселеге айналып отыр. Ал Ескелді ауданы сияқты табиғаты таза өңірлерде экологиялық жағдай салыстырмалы түрде жақсы. Мұны сақтау – әр тұрғынның міндеті.

Таза ортада өмір сүрген адам еңбекке қабілетті, белсенді әрі сергек болады. Сондықтан тазалыққа бейжай қарамау керек.

Болашақ үшін жауапкершілік

Табиғат – келешек ұрпаққа аманат. Егер біз бүгін табиғатты қорғамасақ, ертеңгі ұрпаққа таза жер мен таза ауа қалмайды. Сондықтан әр адам экологиялық жауапкершілікті сезінуі қажет.

Туған жердің тазалығын сақтау – патриотизмнің бір көрінісі. Өз өлкесін сүйетін адам оның табиғатын да қорғайды. Ескелді ауданының тұрғындары әрқашан туған жердің көркеюіне үлес қосып келеді. Бұл – мақтанарлық іс.

Алдағы уақытта аудан көлемінде көгалдандыру жұмыстарын көбейтіп, қоқысты қайта өңдеу жүйесін дамыту қажет. Сонымен қатар халық арасында экологиялық мәдениетті қалыптастыруға ерекше көңіл бөлінуі тиіс.

Қорыта айтқанда, «Таза аудан – таза ауа» – тек ұран емес, бұл әр адамның өмірлік ұстанымы болуы керек. Ескелді ауданы табиғаты әсем, болашағы жарқын өңір. Оның тазалығын сақтау – баршамыздың ортақ парызымыз.Тазалық әр үйдің талбалдырығынан басталады. Егер әр адам қоршаған ортаға жанашырлықпен қарап, табиғатты аяласа, ауданымыз одан әрі гүлдене береді.

Таза ауа – денсаулықтың кепілі, ал таза табиғат – болашақтың байлығы.

Сондықтан туған жерімізді таза ұстап, табиғатты қорғауға әрдайым атсалысайық. Болашақ ұрпаққа жасыл желекті, ауасы таза, көрікті Ескелді ауданын қалдыру – біздің басты міндетіміз.

Асылым Азаматқызы,
11-сынып оқушысы.

МЕЙІРІМ ШҰАҒЫН СЫЙЛАҒАН ЖАНДАР

Ескелді ауданының ақ халатты абзал жандарына алғыс

Халықаралық мейірбикелер күні – адам өмірін арашалап, науқасқа жан жылуын сыйлап жүрген мейірбикелердің еңбегін дәріптейтін ерекше мереке. Бұл күн – мейірім мен жанашырлықтың, жауапкершілік пен адалдықтың мерекесі. Денсаулық сақтау саласында дәрігермен қатар халықтың алғысына бөленіп жүрген маман иелерінің бірі – мейірбикелер. Олар күндіз-түні тынымсыз еңбек етіп, әр адамның денсаулығы үшін күреседі.

Ескелді ауданы медицина саласында да білікті мамандарымен танылып келеді. Аудандық аурухана мен ауылдық емханаларда еңбек етіп жүрген мейірбикелердің жұмысы – зор жауапкершілікті талап ететін қызмет. Әсіресе соңғы жылдары олардың еңбегінің маңызы бұрынғыдан да арта түсті. Халық денсаулығы үшін аянбай еңбек етіп жүрген мейірбикелер қандай құрметке де лайық.

Мейірбике – мейірім иесі
Мейірбике мамандығы – ең ізгі әрі ең жауапты мамандықтардың бірі. Адам ауырған кезде оған ең алдымен көмек қолын созатын, жанынан табылатын жан – мейірбике. Олар науқасқа дәрі беріп қана қоймай, жылы сөзімен үміт сыйлайды, көңіліне сенім ұялатады. Көпшілік дәрігерді ғана көреді, бірақ ауруханадағы күнделікті ауыр жұмыстың басым бөлігі мейірбикелердің мойнында. Олар емделушінің жағдайын бақылап, дәрігер нұсқауын орындайды, ем-шараларды жүргізеді. Әрбір мейірбике сабырлы, шыдамды әрі адамгершілігі мол болуы керек.

Мейірбикенің жұмысы тек мамандық емес, бұл – үлкен жүректі қажет ететін қызмет. Себебі науқас адамның көңіл-күйін түсінуге, оған демеу болу кез келген адамның қолынан келе бермейді. Сондықтан халық арасында «мейірбике» сөзі «мейірім» ұғымымен қатар айтылады.

Халық денсаулығы – басты байлық
Денсаулық – адам өміріндегі ең қымбат байлық. Денсаулығы мықты адамның өмірге деген құлшынысы жоғары болады. Ал денсаулық сақтау басалының тұрақты жұмыс істеуі медицина қызметкерлерінің қажырлы еңбегіне байланысты.

Ескелді ауданы тұрғындарына медициналық қызмет көрсетуде мейірбикелердің еңбегі ерекше. Аудандық орталық аурухана, емха-

налар, фельдшерлік- акушерлік пункттер мен ауылдық медициналық мекемелерде қызмет етіп жүрген мамандар халық денсаулығын сақтауға зор үлес қосуда.

Әсіресе ауылдық ж е р л е р д е г і мейірбикелердің еңбегі өте ауыр. Олар кейде бірнеше ауылға қызмет көрсетіп, күн-түн демей жұмыс істейді. Қарлы боран мен жауынды күндерге қарамастан, науқасқа көмек көрсету үшін жолға шығады. Мұндай жанкештілік – үлкен өрліктің белгісі.

Пандемия кезеңіндегі ерлік

Әлемді алаңдатқан індет кезінде медицина қызметкерлері, соның ішінде мейірбикелер үлкен сынақтан өтті. Олар өз өміріне қауіп төнсе де, халыққа көмек көрсетуден бас тартқан жоқ. Көптеген мейірбикелер айлап үйлеріне бармай, ауруханада еңбек етті.

Сол қиын кезеңде мейірбикелердің төзімі мен адамгершілігі ерекше байқалды. Олар науқастарға тек медициналық көмек көрсетіп қана қоймай, психологиялық қолдау да білдірді. Адамдар үрей мен қорқынышқа бой алдырған уақытта мейірбикелер үміт пен сенім сыйлай білді.

Ескелді ауданы медицина қызметкерлері де пандемия кезінде аянбай еңбек етті. Халық олардың еңбегін әрдайым құрметпен еске алады. Бұл – мейірбикелердің қоғамдағы орны қаншалықты маңызды екенін дәлелдейді.

Мейірбикенің бір күні
Мейірбикенің бір күні таңертең ерте басталады. Олар жұмысқа келіп, науқастардың жағдайын тексереді, дәрі-дәрмектерді дайындайды, ем-шараларды жүргізеді. Әрбір іс дәлдік пен ұқыптылықты талап етеді.

Кейде мейірбикелер бірнеше сағат бойы тынымсыз жұмыс істейді. Ауыр халдегі науқастарды бақылап, дәрігерлермен бірге шұғыл көмек көрсетеді. Мұндай сәттерде олардың кәсіби біліктілігі мен сабырлылығы ерекше маңызды.

Мейірбике үшін ең үлкен марапат – науқастың сауығып кетуі. Адамның алғысын есту олардың еңбегіне күш береді. Сондықтан бұл мамандық иелері қандай қиындық болса да, өз міндетіне адал болып қала береді.

Ескелді ауданы медицина саласы жыл сайын дамып келеді. Ауруханалар мен емханаларда жаңа медициналық құралдар орнатылып, халыққа сапалы қызмет көрсетуге жағдай жасалауда. Бұл жұмыстардың нәтижелі болуы медицина қызметкерлерінің еңбегіне байланысты.

Ауданда тәжірибелі мейірбикелермен қатар жас мамандар да еңбек етуде. Олар өздерінің білімдері мен кәсіби шеберліктерін үнемі жетілдіріп келеді. Әрбір жас маман тәжірибелі әріптестерінен үлгі алып, халыққа сапалы қызмет көрсетуге тырысады.

Медицина саласының дамуы – ел болашағының дамуы. Себебі дені сау ұлт қана жарқын болашақ құра алады.

Алғыс – жүректен шыққан құрмет
12 мамыр – мейірбикелерге алғыс айту күні. Себебі олардың еңбегі – баға жетпес еңбек. Кейде адамдар дәрігердің қабылдауында бірнеше минут қана болады, ал мейірбикелер науқастың жанында ұзақ уақыт бірге жүреді. Олар науқастың көңіл-күйін түсініп, қиын сәттерде демеу болады. Осы мерекеде Ескелді ауданы тұрғындары ауданның барлық мейірбикелеріне шынайы алғысын білдіреді. Сіздердің еңбектеріңіз – адам өмірін сақтауға арналған қасиетті еңбек. Әрбір емделушіге көрсеткен қамқорлықтарыңыз бен мейірімдеріңіз үшін мың алғыс!

Сіздер тек медицина қызметкері ғана емес, халықтың сенімі мен үмітін аркалап жүрген жандарсыздар. Қаншама адамның алғысы мен бата-сы сіздердің еңбектеріңізге берілген ең үлкен баға.

Мейірімділік – адамзаттың асыл қасиеті

Мейірбике мамандығы адамдарды жақсы көрумен тікелей байланысты. Егер адам өз ісін жүреппен атқарса ғана ол жақсы маман бола алады. Мейірбикелердің бойындағы мейірімділік пен жанашырлық – олардың басты қасиеті.

Қоғамда мейірімді адамдар көбейсе, өмір де жақсара түседі. Сондықтан мейірбикелердің еңбегі әрдайым құрметке лайық. Олар адам өміріне араша түсіп қана қоймай, өмірге деген сенімді күшейтеді.

Жастарға үлгі болатын мамандық
Бүгінде медицина саласына қызығатын жастар көп. Бұл – қуантарлық жағдай. Себебі ел болашағы білімді әрі білікті мамандарға байланысты. Мейірбике болу – тек білім емес, үлкен жауапкершілік.

Жастар мейірбикелердің еңбегінен үлгі алуы керек. Себебі бұл мамандық адамға төзімділікті, сабырлылықты және жауапкершілікті үйретеді. Науқасқа көмек көрсету – үлкен адамгершілік.

Ақ халатқа деген құрмет
Ақ халат – тазалықтың, адалдықтың және сенімнің белгісі. Медицина қызметкерлері осы ақ халаттың абыройын биік ұстап келеді. Әсіресе мейірбикелер күн сайын мыңдаған адамға көмек көрсетіп, халықтың алғысына бөленуде.

Әрбір адам өмірінде кем дегенде бір рет мейірбикенің көмегіне жүгінеді. Сол кезде олардың кәсіби шеберлігі мен мейірімі ерекше сезіледі. Сондықтан қоғамда мейірбикелерге деген құрмет әрдайым жоғары болуы тиіс.

Қорыта айтқанда, Халықаралық мейірбикелер күні – адам жанына шипа сыйлап жүрген ақ халатты абзал жандардың еңбегін бағалайтын ерекше күн. Ескелді ауданы мейірбикелері халық денсаулығы жолында аянбай еңбек етіп келеді. Олардың кәсіби біліктілігі, мейірімі мен жанашырлығы – үлкен құрметке лайық.

Осы мереке қарсаңында барлық мейірбикелерге зор денсаулық, отбасыларына амандық, еңбектеріне табыс тілейміз. Сіздердің адам өмірін сақтаудағы қажырлы еңбектеріңіз әрдайым бағалана берсін!

Ақ халатты абзал жандарға мың алғыс!

Мадина Талапқызы,
Ауыл тұрғыны.

НАШАҚОРЛЫҚҚА ЖОЛ ЖОҚ

Болашақ үшін күрес – салауатты өмір салтын таңдаудан басталады
Ескелді ауданы жастарының жарқын болашағы – қоғамның басты байлығы. Сондықтан жас ұрпақтың дені сау, тәрбиелі әрі білімді болып өсуі аса маңызды. Бүгінгі таңда қоғамды алаңдатып отырған ең күрделі мәселелердің бірі – нашақорлық. Бұл – адам өміріне ғана емес, тұтас ұлттың болашағына қауіп төндіретін зиянды құбылыс. Сол себепті «Нашақорлыққа жол жоқ» ұраны әрбір азаматтың өмірлік ұстанымына айналуы тиіс.

Нашақорлық – адам денсаулығын бұзып қана қоймай, оның өмірін, отбасын, болашағын құрдымға апаратын қауіпті дерт. Есірткіге тәуелді адам уақыт өте келе өз өмірін басқара алмайтын жағдайға жетеді. Сондықтан бұл мәселемен күресу – тек медицина саласының емес, бүкіл қоғамның міндеті.

Нашақорлық – ғасыр дерті
Қазіргі таңда әлем елдерінің барлығы дерлік есірткі мәселесімен күресіп келеді. Себебі нашақорлық қоғамға үлкен зиян келтіреді. Ол адамның денсаулығын әлсіретіп қана қоймай, қылмыс пен құқық бұзушылықтың көбеюіне себеп болады.

Есірткіге тәуелді адам біртіндеп өз денсаулығынан, жұмысынан, отбасынан айырылып, қоғамнан шеттей бастайды. Көп жағдайда жастар қызығушылықтың немесе жаман ортаның әсерінен зиянды әдетке бой алдырады. Алайда оның соңы өкінішке әкеледі.

Нашақорлық – тек бір адамның мәселесі емес. Ол ата-ананың қайғысына, отбасының күйреуіне, қоғамның әлсіреуіне алып келеді. Сондықтан әр адам бұл індеттің қауіпті екенін түсінуі керек.

Жастар – ел болашағы
Елдің болашағы – жастардың қолында. Егер жастар білімді, дені сау әрі тәрбиелі болса, мемлекет те мықты болады. Сондықтан жас ұрпақты жаман әдеттерден қорғау – басты міндеттердің бірі.

Ескелді ауданы мектептері мен колледждерінде жастар арасында салауатты өмір салтын насихаттау бағытында түрлі іс-шаралар өткізіліп келеді. Спорттық жарыстар, кездесулер, түсіндіру жұмыстары ұйымдастырылып, жастарға нашақорлықтың зияны түсіндірілуде.

Жастар бос уақытын тиімді өткізе, спортпен айналысып, білімге ұмтылса, жаман әдеттерден аулақ болады. Спорт – денсаулық кепілі. Ол адамды тәртіпке, шыдамдылыққа және жауапкершілікке тәрбиелейді.

Нашақорлықтың зияны
Есірткі адам ағзасына өте зиян. Ол ең алдымен адамның жүйке жүйесін зақымдайды. Уақыт өте келе жүрек, бауыр, өкпе сияқты маңызды мүшелердің жұмысы бұзылады.

Нашақор адам ашушаң, әлсіз әрі тәуелді күйге түседі. Оның ойлау қабілеті төмендеп, есте сақтау қабілеті әлсірейді. Сонымен қатар есірткі адамның психологиялық жағдайына да кері әсер етеді.

Дәрігерлердің айтуынша, есірткіге тәуелді адамның өмір жасы қысқарады. Көптеген қауіпті аурулар да нашақорлықтың салдарынан пайда болады. Сондықтан бұл індеттен сақтанудың ең дұрыс жолы – есірткіден мүлде аулақ болу.

Отбасы тәрбиесінің рөлі

Баланың тәрбиесі ең алдымен отбасынан басталады. Егер ата-ана баласына дұрыс тәрбие берсе, оның болашағы да жарқын болады. Ата-ананың мейірімі мен бақылауы жастарды жаман әдеттерден сақтайды.

Қазіргі таңда кейбір жастардың теріс жолға түсуіне отбасы тәрбиесінің әлсіздігі де әсер етеді. Сондықтан ата-аналар баласының кіммен араласатынына, бос уақытын қалай өткізетініне көңіл бөлуі керек.

Отбасында сенім мен түсіністік болса, бала да ата-анасымен ашық сөйлеседі. Бұл – көптеген қиындықтың алдын алуға көмектеседі.

Салауатты өмір салты – жарқын болашақ кепілі
Салауатты өмір салты – дені сау ұлт қалыптастырудың басты жолы.

Дұрыс тамақтану, спортпен айналысу, зиянды әдеттерден аулақ болу адам денсаулығын нығайтады.

Ескелді ауданы жастары арасында спортпен айналысатын жастар саны артып келеді. Ауданда түрлі спорттық жарыстар ұйымдастырылып, жастардың бос уақытын тиімді өткізуіне жағдай жасалуда.

Спорт адамды тек физикалық тұрғыдан ғана емес, рухани жағынан да шыңдайды. Спортпен айналысатын адам тәртіпке бағынады, алға мақсат қоя біледі.

Қоғам болып күресу қажет
Нашақорлықпен күресу тек құқық қорғау органдарының жұмысы емес.

Бұл – бүкіл қоғамның ортақ міндеті. Мұғалімдер, ата-аналар, дәрігерлер, жастар ұйымдары бірігіп жұмыс істегенде ғана жақсы нәтиже болады.

Мектептерде оқушыларға есірткінің зияны туралы жиі түсіндіру қажет. Сонымен қатар жастардың бос уақытын тиімді ұйымдастыру маңызды. Өнер, спорт, білім – жастарды жаман әдеттен сақтайтын бағымды құралдардың бірі.

Әлеуметтік желілер арқылы да салауатты өмір салтын кеңінен насихаттау қажет. Себебі қазіргі жастар ақпаратты көбіне интернеттен алады.

Есірткі – болашаққа балта шабу
Нашақорлық адамның арманы мен мақсатын жоққа шығарады. Есірткіге тәуелді адам өз болашағын жоғалтады. Сондықтан жастар әрдайым өз өміріне жауапкершілікпен қарауы керек.

Бүгінгі таңда білім мен еңбекке ұмтылған адам ғана жетістікке жетеді. Ал зиянды әдеттер адамның өмірін құрдымға апарайды.

Әр жас өз денсаулығын бағалап, болашағы үшін дұрыс таңдау жасауы тиіс. Себебі жарқын болашақ – салауатты өмір салтынан басталады. Алдын алу – ең тиімді жол

Нашақорлықтың алдын алу – онымен күресудің ең тиімді жолы. Егер жастарға ерте жастан дұрыс тәрбие берілсе, олар зиянды әдеттерден аулақ болады.

Мектептерде профилактикалық жұмыстарды күшейту қажет. Сонымен қатар ата-аналар мен мұғалімдер балалармен жиі сөйлесіп, оларға қолдау көрсетуі керек.

Жастардың бойында патриоттық сезімді қалыптастыру да маңызды. Өз елін, туған жерін сүйетін адам өз өміріне де жауапкершілікпен қарайды.

Ескелді жастары – салауатты өмірді қолдайды
Ескелді ауданы жастары әрдайым белсенділігімен ерекшеленеді. Ауданда жастар арасында түрлі мәдени және спорттық шаралар өткізіліп, салауатты өмір салты кеңінен насихатталуда.

Жастар ұйымдары мен еріктілер қозғалысы нашақорлықтың алдын алу бағытында түсіндіру жұмыстарын жүргізіп келеді. Мұндай шаралар жас ұрпақтың дұрыс бағытта тәрбиеленуіне ықпал етеді.

Қорыта айтқанда, нашақорлық – қоғам үшін өте қауіпті індет. Ол адамның денсаулығына, отбасының бақытына және елдің болашағына зиян келтіреді. Сондықтан әрбір азамат «Нашақорлыққа жол жоқ» деген ұстанымды берік ұстауы керек.

Ескелді ауданы тұрғындары жастардың жарқын болашағы үшін салауатты өмір салтын қолдап келеді. Денсаулығы мықты, тәрбиелі әрі білімді жастар – еліміздің болашағы.

Болашаққа сеніммен қарау үшін бүгіннен бастап дұрыс таңдау жасайық. Есірткіден аулақ болып, білім мен спортты серік етейік. Себебі салауатты өмір – бақытты өмірдің кепілі.

Дана Сапарқызы

КӨЛІКТЕГІ ӨРТ ҚАУІПСІЗДІК ЕРЕЖЕЛЕРІ

Бүгінгі таңда әр адамның жеке көлігі бар, бірақ автомобиль жоғары қауіптің көзі екенін ұмытпаңыз. Айта кету керек, қазіргі заманғы автомобильдер отқа төзімді емес және бірнеше минут ішінде толығымен күйіп кетуі мүмкін. Автомобиль-бұл қазіргі заманғы адамның техникалық сипаттамалары бойынша күрделі, механикалық бөлшектермен ғана емес, сонымен қатар көптеген электроника мен сымдармен жабдықталған көлік құралы. Шын мәнінде, автомобильде өрттің пайда болу себептері өте көп, бірақ, әдетте, адам факторы кінәлі.

Себептері:

1.Өндірушінің қатесі. Бұл себеп жиі емес, бірақ соған қарамастан, ол орын алады және Біз білетіндей техника әрқашан сенімді бола бермейді. Әрине, сіз осы немесе басқа өндірушінің жаңа автомобильдердің партиясын қалай шақыратыны және ақауларды жойғанға дейін өндірістен қалай шығаратыны туралы бірнеше рет естіген боларсыз.ТҚ үшін бақылаудың болмауы. Тағы бір жиі кездесетін себеп-иесінің автомобильдің дұрыс техникалық жағдайын бақылаудың болмауы, техникалық тексеру мен техникалық қызмет көрсетудің уақтылы жүргізілмеуі.Қозғалтқыштың қызып кетуі. Жоғарыда айтылғандай, бұл себеп автомобильдің жағдайын бақылаудың болмауынан туындайды, қозғалтқыш өте жоғары температураға дейін жылынуға қабілетті, ал Капот астындағы кеңістікте май мен электр сымдарының болуы жану ықтималдығын арттырады. оқшаулау салоны.Электр жүйесіндегі ақаулық. Автомобильдегі электрік қауының жағдайы-жанудың ең көп таралған себептерінің бірі.Кедергіге немесе басқа көлікке соқтығысу. Жол-көлік оқиғасы кезінде жану үшін тамаша жағдайлар жасалады. Қатты соққымен жанармай құю және ұшқын пайда болуы мүмкін.

Өртеу. Мүмкін, бұл жүргізуші автомобильдің жағдайын қадағалап отыр ма, жоқ па, маңызды емес себептердің бірі. Айналатын жанғыш сұйықтықтармен қосылыстардың герметикалығы мен бүлінбеуі. Автомобильде белгілі болғандай, қауіпті сұйықтықтар-бұл бензин мен дизель отыны ғана емес, сонымен қатар қозғалтқышқа айналатын май, трансмиссиядағы сұйықтық, егер жүйелердің кем дегенде біреуі зақымдалған болса, қайтымсыз тізбекті реакция басталуы мүмкін.

Жанармай жүйесінің ағуы. Мүмкін, бұл бүгінгі күні өрттің ең көп тарағанкінесі. Жанармай жүйесінде бензиннің көп мөлшерде болуы мүмкін негізгі себептері, сонымен қатар будың тұтануы үшін кішкене ұшқын жеткілікті.

ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАРҒА 2026 ЖЫЛДЫҢ АЛҒАШҚЫ 3 АЙЫНДА ЕСЕПТЕЛГЕН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ КІРІС 307 МЛРД ТЕҢГЕДЕН АСТЫ

Қазақстандықтардың инвестициялық кірісі Қазақстан Ұлттық Банкінің (ҚРҰБ), сондай-ақ инвестициялық портфельді жеке басқарушылардың (ИПБ) зейнетақы активтерін басқару есебінен қалыптастырылады.

ҚРҰБ-тың міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ), міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ), ерікті зейнетақы жарналары (ЕЗЖ) есебінен зейнетақы активтерін басқару жөніндегі инвестициялық қызметінің нәтижесінде 2026 жылғы 3 айда есептелген инвестициялық кіріс мөлшері 271,4 млрд теңге, жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (ЖМЗЖ) есебінен - 34,1 млрд теңге болды.

Ал ИПБ инвестициялық қызметінің қорытындысы бойынша 2026ж. есептелген инвестициялық кірістің мөлшері 01.04.2026 ж. 1,56 млрд теңгені құрады.

Еске сала кетейік, сенімгерлік басқарушылар валюталар, елдер, экономиканың секторлары мен эмитенттер бойынша әртарап тандырылған түрлі қаржы құралдарына инвестиция сала отырып, теңгерімді инвестициялық саясат жүргізеді. Инвестициялық кіріс бірнеше көзден қалыптасады: бағалы қағаздар бойынша сыйақы (депозиттер мен өзге де операциялардан түсетін кірістер), қаржы құралдарының нарықтық және валюталық қайта бағалануы, сыртқы басқаруға берілген активтердің нәтижелері және басқа да факторлар есебінен. Осылайша, инвестициялық кірістің көлемі бірқатар жағдайларға тәуелді: портфельдегі қаржы құралдарының нарықтық құнының өзгеруіне, валюта бағамдарының ауытқуына, инфляция деңгейіне, дивидендтер төленуіне және өзге де ықпал ететін факторларға. Әр кезеңде табыстылық өсіп те, төмендеп те отыруы мүмкін, бұл өз кезегінде салымшылардың жалпы зейнетақы жинақтарының көлеміне әсер етеді. Ағымдағы жылдың басынан бері Қазақстан Ұлттық Банкінің басқаруындағы зейнетақы активтері бойынша инвестициялық кірістің төмендеуінің негізгі себебі — теңгенің АҚШ долларына қатысты нығаян салдарынан туындаған валюталық активтердің теріс бағамдық қайта бағалануы. Атап айтқанда, АҚШ долларының бағамы 505,53 теңгеден 478,77 теңгеге дейін төмендеді.

Қаржы нарығының құбылмалылығына қарамастан, орта және ұзақ мерзімді перспективада оң инвестициялық кіріс және зейнетақы жинақтарының нақты кірістілігі қамтамасыз етіледі. 1998 жылы жинақтаушы зейнетақы жүйесі құрылған сәттен бастап жинақталған инвестициялық кірістілік 2026 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша өспелі қорытындымен бүкіл кезеңдегі 970,03% инфляция кезінде 1 184,74% құрады.

2026 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 01.04.2014 жылдан бастап (зейнетақы активтері БЖЗҚ-ға біріктірілгеннен кейін) жинақталған, ҚРҰБ тапқан таза инвестициялық кіріс – 10,54 трлн теңге болды. Оның салымшылардың (алушылардың) зейнетақы жинақтарының жалпы көлеміндегі үлесі – жүргізілген төлемдер есебімен 40,7% құрайды, бұл инвестициялық қызметтің зейнетақы жинақтары құрылымындағы маңыздылығының айғағы.

Естеріңізге сала кетейік, салымшылар зейнетақы активтерінің бір бөлігін (міндетті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақы жинақтарының 50%-на дейін және ерікті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақы жинақтарының 100%-на дейін) реттеушінің талаптарына сәйкес келетін жеке инвестициялық портфельді басқарушыға (ИПБ) басқаруға аударуға құқылы.

Ұзақ мерзімді кезеңде зейнетақы активтерін сақтауға және олардың оң кірістілігін қамтамасыз етуге бағытталған ҚРҰБ-ның неғұрлым консервативті басқаруымен салыстырғанда, ИПБ-ның инвестициялық декларациялары мен реттеушінің талаптары зейнетақы активтерінің кірістілігін арттыру үшін ИПБ-ға кең инвестициялық мүмкіндіктер береді (бұл ретте ИПБ-ның тәуекелдері де жоғары).

Зейнетақы активтерін инвестициялық басқару мен есепке алудың бүкіл жүйесі ашық: әрбір салымшының eprf.kz сайтындағы жеке кабинетінде немесе мобильді қосымшада өзінің инвестициялық табысын көруге мүмкіндігі бар.

БЖЗҚ зейнетақы активтерін инвестициялық басқару және БЖЗҚ зейнетақы активтері орналастырылған қаржы құралдары туралы ақпарат БЖЗҚ ресми сайтында "статистика және талдау/зейнетақы активтерін инвестициялық басқару" бөлімінде жарияланады (www.eprf.kz).

БЖЗҚ 2013 жылғы 22 тамызда «ГНПФ» ЖЗҚ» АҚ негізінде құрылды. БЖЗҚ құрылтайшысы және акционері – Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің «Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті» ММ арқылы Қазақстан Республикасының Үкіметі. БЖЗҚ зейнетақы активтерін сенімгерлікпен басқаруды Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі жүзеге асырады.

Зейнетақы заңнамасына сәйкес БЖЗҚ міндетті зейнетақы жарналарын, жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын, ерікті зейнетақы жарналарын тартуды, сондай-ақ "Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес депозиттерге міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйым аударған кепілдік берілген депозит бойынша кепілдік берілген өтемнің талап етілмеген сомасы есебінен қалыптастырылған ерікті зейнетақы жарналарын есепке алып, оның есебін жүргізеді, зейнетақы төлемдерін жүзеге асыруды қамтамасыз етеді. Сондай-ақ Қор нысаналы активтер мен нысаналы талаптарды есепке алуды, нысаналы жинақтау шоттарына нысаналы жинақтарды (НЖ) есепке алу мен есептеуді, НЖ төлемдерін оларды алушының банк шоттарына есептеуді, "Ұлттық қор – балаларға" бағдарламасы шеңберінде Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған тәртіппен НЖ қайтарымдарын есепке алуды жүзеге асырады (толығырақ www.eprf.kz сайтында).

«Е-ӨТІНІШ» ЖҮЙЕСІНЕ 5 ЖЫЛ: ЦИФРЛЫҚ ПЛАТФОРМА МЕМЛЕКЕТ ПЕН АЗАМАТТАР АРАСЫНДАҒЫ ДИАЛОГТЫ ҚАЛАЙ ӨЗГЕРТТІ

«Халық үніне құлақ асатын мемлекет» тұжырымдамасының негізгі құралына айналған «е - Өтініш» платформасының жұмыс істеп жатқанына 5 жыл толды. Осы уақыт ішінде ол өтініш беру процесін жеңілдетіп қана қоймай, мемлекет пен азаматтардың өзара іс-қимыл форматын түбегейлі өзгертті.

2025 жылдың қорытындысы бойынша жүйе арқылы 5 миллионнан астам өтініш берілді. Бұл көрсеткіш сервисінің танымалдылығын ғана емес, сонымен қатар азаматтар мен бизнес өкілдерінің кері байланыстың цифрлық құралдарына деген сенімін көрсетеді. 2021 жылғы 1 шілдеде іске қосылған сәттен бастап «е-Өтініш» барлық өтініш беру арналарын біріктіріп, біртұтас экожүйеге айналды.

Пайдаланушылар сұраныстар мен шағымдар жіберіп қана қоймай, өтініш мәртебесін онлайн бақылап, мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл тарихын көре алады және жауап сапасын бағалай алады. Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес енгізілген eOtinish.kz жүйесі және 2020 жылы қабылданған Әкімшілік рәсімдік-процестік кодекс өтініштермен жұмыс істеу тәсілін формальды қараудан клиентке бағдарланған форматқа ауыстырды.

«Бүгінде "е-Өтініш" - бұл жай ғана сервис емес, мемлекет пен азаматтар арасындағы толыққанды диалог арнасы. Біз халық тарапынан жоғары сенімді көріп отырмыз және платформаны одан ары ыңғайлы әрі интеллектуалды ете түсудеміз. Соның ішінде, өтініштерді өңдеуді жеделдету және аналитика сапасын арттыру үшін ЖИ - агенттерді енгізу бойынша жұмыс істеп жатырмыз», - деп атап өтті Жасанды интеллект және цифрлық даму вице-министрі Ростислав Коняшкин.

Бес жыл ішіндегі негізгі кезеңдер:

- 2021 ж. - Біріңғай жүйені іске қосу;
- 2022 ж. - ХҚКО-ларды қосу және eGov Mobile-да іске қосу;
- 2023 ж. - Азаматтарды қабылдау орталықтарын ашу;
- 2024 ж. - Электрондық петициялар механизмін енгізу;
- 2025 ж. - Пилоттық ЖИ-шешімдер мен Бірыңғай білім базасын енгізу.

Бүгінде жүйеге 26 мыңнан астам ұйым қосылған, ал өтініштерді өңдеуге 380 мыңнан астам қызметкер жұмылдырылған. Өтініш берушілер саны 3,2 млн адамға жетті. Платформа жұмыс істеген уақыт ішінде барлығы 16,2 млн-нан астам өтініш өңделді. Пайдаланушылар санының жыл сайынғы өсімі орта есеппен 42,6%-ды құрайды. Айма кетту керек, жүйедегі шағымдардың үлесі төмен деңгейде, яғни 5-7% құрайды дегенмен, өтінімдердің негізгі бөлігі сұраным үлесінде, бұл азаматтардың жүйеге деген сенімдері мен сұранысының бар екенін дәлелдейді.

2025 жылы платформа арқылы азаматтардан 4 млн-нан астам, ал бизнесмен 1 млн-ға жуық өтініш түсті. Қазақстандықтар көбіне тұрғын үй коммуналды шаруашылығының, әлеуметтік қорғау, білім беру, жер қатынастары, қауіпсіздік пен құқық қорғау мәселелері бойынша жүзінеді.

Өтінішті eOtinish.kz сайты, eGov.kz порталы, eGov Mobile қосымшасы, сондай-ақ ХҚКО-лар мен «Нәтиже» орталықтарында беруге болады. Таяу арада ЖИ негізіндегі аналитикалық құралдарды дамыту және мемлекеттік қызметтердің сапасын одан ары арттыру жоспарлануда.

5 ЛЕТ «Е-ӨТІНІШ»: КАК ЦИФРОВАЯ ПЛАТФОРМА ИЗМЕНИЛА ДИАЛОГ ГОСУДАРСТВА И ГРАЖДАН

Платформа е-Өтініш, ставшая ключевым инструментом концепции «Слышащего государства», отмечает 5 лет работы. За это время она не просто упростила подачу обращений, а фактически изменила формат взаимодействия граждан и государства, сделав его более прозрачным, удобным и подотчетным.

По итогам 2025 года через систему подано более 5 млн обращений. Такой показатель отражает не только рост популярности сервиса, но и доверие со стороны граждан и бизнеса к цифровым инструментам обратной связи. С момента запуска 1 июля 2021 года «е-Өтініш» объединил разрозненные каналы подачи обращений в единую экосистему. Если раньше каждый государственный орган работал по своим правилам, сегодня все процессы - от подачи до контроля исполнения, выстроены в едином цифровом контуре.

Пользователи могут подавать запросы, предложения, жалобы, а также онлайн отслеживать статус обращения, видеть историю взаимодействия с госорганами и оценивать качество ответов.

Внедрение Концепции «Слышащего государства» с переходом на новый формат рассматривания обращений привела к масштабной работе по внедрению новой информационной системы «е-Обращение» - eOtinish.kz, в соответствии с поручением Главы государства, озвученным на расширенном заседании Правительства. Следующим шагом стало внедрение Административно-процессуального процедурного кодекса от 29 июня 2020 года № 350-VI, который изменил сам подход к работе с обращениями. Это позволило перейти от формального рассмотрения заявлений к более клиентоориентированному подходу.

«Сегодня е - Өтініш - это не просто сервис, а полноценный канал диалога между государством и гражданами. Мы видим высокий уровень доверия и продолжаем развивать платформу, делая ее более удобной и интеллектуальной. В частности, работаем над внедрением AI - агентов для ускорения обработки обращений и повышения качества аналитики», - отметил вице-министр искусственного интеллекта и

цифрового развития РК Ростислав Коняшкин.

За пять лет «е - Өтініш» прошел путь от базового сервиса до масштабной цифровой платформы:

- 2021 г. - запуск и формирование единой системы обращений;
- 2022 г. - расширение каналов приема: подключение ЦОНов, «Қазпочты», запуск в eGov Mobile;
- 2023 г. - запуск Центров приема граждан и развитие офлайн-взаимодействия;
- 2024 г. - внедрение механизма электронных петиций;
- 2025 г. - запуск пилотных AI-решений и внедрение Единой базы знаний.

Сегодня к системе подключено более 26 тысяч организаций, а в обработке обращений задействовано свыше 380 тысяч сотрудников.

Число заявителей достигло 3,2 млн, из них около 3 млн это физические лица. Всего за время работы платформы обработано более 16,2 млн обращений. При этом ежегодный рост числа пользователей в среднем составляет 42,6%. Стоит отметить, что доля жалоб в системе остается на низком уровне и составляет лишь порядка 5-7%, при этом основная часть обращений носит характер запросов, что свидетельствует о высоком уровне доверия граждан к системе и ее востребованности.

В 2025 году через платформу поступило более 4 млн обращений от граждан и около 1 млн от бизнеса, что на 1 млн больше по сравнению с предыдущим годом.

Чаще всего казахстанцы обращаются по вопросам ЖКХ, социальной защиты, образования, земельных отношений, безопасности и правосудия.

Подать обращение можно через сайт eOtinish.kz, портал eGov.kz, мобильное приложение eGov Mobile, а также в ЦОНах и центрах «Нәтиже».

В ближайших планах развитие инструментов аналитики на базе искусственного интеллекта, обновление Единой базы знаний и дальнейшее расширение функционала платформы. Это позволит еще быстрее реагировать на запросы граждан и повышать качество государственных услуг.

ЖЕТИСУДА 100 КЕЛІДЕН АСТАМ ЕСІРТКІ ТӨРКІЛЕНДІ: ТАЛДЫҚОРҒАНДАҒЫ ЕКІ ЗЕРТХАНА ЖОЙЫЛДЫ

Жетісу облысында есірткімен күрес қарқынды жалғасуда. Жыл басынан бері тәркіленген заңсыз заттардың көлемі өткен жылмен салыстырғанда екі есеге жуық өскен. Есірткі қылмысына қарсы іс-қимыл шаралары туралы толығырақ Жетісу облысы ПД Есірткі қылмысына қарсы іс-қимыл басқармасы бастығының орынбасары Ерасыл Узакөв Өңірлік коммуникациялар қызметінің ақпараттық алаңында өткен баспасөз мәслихатында баяндады. Полицейлер Талдықорған қаласында есірткі өндірісімен айналысқан екі бірдей ірі зертхананы жойды. 4 айдың ішінде заңсыз айналымнан 101 келіден астам есірткі алынды. Оның ішінде тек марихуанының салмағы 93 келіден асса, 1 келіден астам синтетика мен 6 келіге жуық гашиш тәркіленген. Жедел іс-қимылдар барысында 43 адам құрықталды, олардың арасында есірткіні жасырын жерлерге қойып кетумен айналысқан 7 есірткі жасырушы бар. Тәртіп сақшылары тек көшедегі қылмыспен ғана емес, виртуалды әлемдегі наркобизнеспен де белсенді күресуде. «Кибербақылау» жүйесі арқылы 1000-нан астам есірткі сайты бұғатталса, «Антифрод» бағдарламасы 5 миллион теңге айналымы бар 313 банктік шоттың жолын кесті. Сонымен қатар, халықаралық деңгейдегі 20 мыңға жуық күдікті шот пен 5 мыңнан астам крипто-әмиянды бұғаттауға сұраныс жіберілді. Дәріханалар да назардан тыс қалған жоқ. «Дәрмек» операциясы кезінде полицейлер 10 дәріхананың есірткі тектес препараттарды рецептсіз сатып келгенін анықтады. Тексеріс барысында 9 мыңға жуық психотроптық ампула мен есірткі жасауға қолданылатын 23 тонна тұз қышқылы тәркіленді. Тіпті, түнгі клубтар мен кафелердегі «көңіл-күй газының» айналымына дейін қатаң тексеріске алынды. Облыстық денсаулық сақтау басқармасының мәліметінше, қазір өңірде 232 адам нашақорлық дертімен есепте тұр, олардың 40-ы – 18 бен 29 жас аралығындағы жастар. Алдағы маусым айынан бастап полиция «Қарасора-2026» ауқымды операциясына кіріспек. Ол үшін облыстың шөлейтті аймақтарын тікұшақпен барлап, есірткі алқаптарын әуеден іздеу жоспарланған.

НАЧИСЛЕННЫЙ ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ДОХОД КАЗАХСТАНЦЕВ ЗА 3 МЕСЯЦА 2026 ГОДА ПРЕВЫСИЛ 307 МЛРД ТЕНГЕ

Инвестиционный доход казахстанцев формируется как за счёт управления пенсионными активами Национальным Банком Казахстана (НБРК), так и частными управляющими инвестиционным портфелем (УИП).

В результате инвестиционной деятельности НБРК по управлению пенсионными активами за счет обязательных пенсионных взносов (ОПВ), обязательных профессиональных пенсионных взносов (ОППВ), добровольных пенсионных взносов (ДПВ) размер начисленного инвестиционного дохода за 3 месяца 2026 года составил 271,4 млрд тенге, за счет обязательных пенсионных взносов работодателя (ОПВР) - 34,1 млрд тенге.

В свою очередь, по итогам инвестиционной деятельности УИП размер начисленного инвестиционного дохода за 2026 г. на 01.04.2026 г. составил 1,56 млрд тенге.

Напомним, что доверительные управляющие реализуют сбалансированную инвестиционную политику, инвестируя в различные виды финансовых инструментов по валютам, странам, секторам и эмитентам. Инвестиционный доход при этом формируется из разных источников: из доходов в виде вознаграждения по ценным бумагам (вкладам и другим операциям), за счет рыночной и валютной переоценки финансовых инструментов, активов, находящихся во внешнем управлении, и т.д. Таким образом, величина инвестиционного дохода зависит от целого ряда факторов: динамики рыночной стоимости инструментов в портфеле, колебаний валютных курсов, уровня инфляции, выплат дивидендов и других условий. В разные периоды доходность может как расти, так и снижаться, что отражается на общей сумме пенсионных накопленных вкладчиков. Основной причиной снижения инвестиционного дохода с начала текущего года по пенсионным активам, находящимся в управлении НБРК, является отрицательная курсовая переоценка валютных активов вследствие укрепления тенге к доллару США - с 505,53 до 478,77 тенге за доллар США.

Несмотря на волатильность финансовых рынков, обеспечивается по-

ложительный инвестиционный доход и реальная доходность пенсионных накоплений в средне- и долгосрочной перспективе. Накопленная инвестиционная доходность с момента основания накопительной пенсионной системы в 1998 году по состоянию на 1 апреля 2026 года с нарастающим итогом составила 1 184,74% при инфляции за весь период 970,03%.

По состоянию на 1 апреля 2026 г. накопленный с 01.04.2014 года (после объединения пенсионных активов в ЕНПФ) чистый инвестиционный доход, заработанный НБРК, составил 10,54 трлн тенге. С учетом произведенных выплат его доля в общем объеме пенсионных накоплений вкладчиков (получателей) составляет 40,7%, что свидетельствует о значимой роли инвестиционной деятельности в структуре накоплений граждан.

Важно отметить, что доходность пенсионных активов за отдельные краткосрочные периоды времени не является показателем эффективности их управления, поскольку доходы в виде вознаграждения по финансовым инструментам и другим операциям, начисленные за короткий промежуток времени, не всегда покрывают колебания стоимости ценных бумаг и курсов валют за данный период. Поэтому объективный анализ размера инвестиционного дохода целесообразно делать за более длительный период времени.

Напомним, что вкладчики имеют право на перевод части пенсионных активов (до 50% пенсионных накоплений за счет обязательных пенсионных взносов и до 100% пенсионных накоплений за счет добровольных пенсионных взносов) в управление частным управляющим инвестиционным портфелем (УИП), соответствующим требованиям регулятора.

В сравнении с более консервативным управлением НБРК, направленным на сохранность пенсионных активов и обеспечение их положительной доходности в долгосрочном периоде, инвестиционные декларации УИП и требования регулятора предусматривают более широкие инвестиционные возможности УИП в целях повышения доходности пенсионных активов (при этом риски в УИП также выше).

Вся система инвестиционного управления и учета пенсионных активов является прозрачной: каждый вкладчик имеет возможность видеть свой инвестиционный доход в личном кабинете на сайте enpf.kz или в мобильном приложении.

Информация по инвестиционному управлению пенсионными активами ЕНПФ и о финансовых инструментах, в которые размещены пенсионные активы ЕНПФ, публикуется на официальном сайте ЕНПФ (www.enpf.kz) в разделе «Статистика и аналитика/ Инвестиционное управление пенсионными активами», также на портале invest.enpf.kz

ЕНПФ создан 22 августа 2013 года на базе АО «НПФ «ГНПФ». Учредителем и акционером ЕНПФ является Правительство Республики Казахстан в лице ГУ «Комитет государственного имущества и приватизации» Министерства финансов Республики Казахстан.

Доверительное управление пенсионными активами ЕНПФ осуществляет Национальный Банк Республики Казахстан. В соответствии с пенсионным законодательством ЕНПФ осуществляет привлечение обязательных пенсионных взносов работодателя, обязательных профессиональных пенсионных взносов, добровольных пенсионных взносов, а также зачисление и учет добровольных пенсионных взносов, сформированных за счет не востребовавшейся суммы гарантийного возмещения по гарантируемому депозиту, перечисленной организацией, осуществляющей обязательное гарантирование депозитов, в соответствии с Законом Республики Казахстан "Об обязательном гарантировании депозитов, размещенных в банках второго уровня Республики Казахстан", обеспечивает осуществление пенсионных выплат. Также Фонд осуществляет учет целевых активов и целевых требований, учет и зачисление целевых накоплений (ЦН) на целевые накопительные счета, выплат ЦН их получателю на банковские счета, учет возвратов ЦН в порядке, определенном Правительством Республики Казахстан в рамках программы «Национальный фонд – детям». (Подробнее на www.enpf.kz).

ДОВЕРЯТЬ ПОСРЕДНИКАМ, ПРЕДЛАГАЮЩИМ УСЛУГИ В ПОЛУЧЕНИИ ПЕНСИОННЫХ НАКОПЛЕНИЙ - ОПАСНО!

В социальных сетях и на платформах онлайн-объявлений продолжается рассылка предложений об оказании посреднических услуг в получении пенсионных накоплений свыше порога минимальной достаточности (ПМД) для любой категории граждан за вознаграждение, которое требуется внести в качестве предоплаты за якобы оказанные услуги.

ЕНПФ в очередной раз предупреждает: единовременные пенсионные выплаты производятся без посредников и комиссии. Согласившись участвовать в сомнительных схемах, вы не только потеряете свои деньги, но и поставите под угрозу сохранность своих персональных данных, которые в дальнейшем могут быть использованы для других мошеннических действий.

Также напоминаем: получение пенсионных накоплений возможно только в строго определенных Социальным Кодексом Республики Казахстан случаях. Прежде всего, это наступление пенсионного возраста, бессрочная инвалидность 1 или 2 группы, выезд на ПМЖ, наследование. Использовать пенсионные накопления на улучшение жилищных условий и/или лечение при соблюдении законодательно установленных условий могут:

-вкладчики, имеющие накопления, превышающие порог минимальной достаточности (в пределах суммы свыше ПМД);

-пенсионеры, чья пенсия составляет не менее 40% от утраченного дохода (ранее получаемой заработной платы) – они могут использовать до 50% накоплений, оставшихся на счете;

-пенсионеры по выслуге лет (до 100% накоплений);

-вкладчики, заключившие договор пенсионного аннуитета (до 100% накоплений).

Целевое использование пенсионных накоплений на жилье или лечение возможно исключительно через уполномоченных операторов – банки второго уровня. Соответственно, услуги посредников не требуются. При этом ЕНПФ никаких комиссий не берет.

ЕНПФ настоятельно рекомендует своим вкладчикам и получателям игнорировать подобные предложения, получать информацию из официальных источников и действовать исключительно в правовом поле.

Получить ответы на все вопросы и проверить информацию, касательно изъятия и перевода своих пенсионных накоплений Вы можете как в отделениях ЕНПФ, так и дистанционно:

- посредством сайта enpf.kz, мобильного приложения БЖЗК/ЕНПФ;

- через многоканальную бесплатную связь, позвонив на номер call-центра 1418, а также посредством WhatsApp по номеру +7 777 000 1418;

- на официальных страницах ЕНПФ в социальных сетях на таких популярных платформах, как «Одноклассники», Telegram, «Facebook», «В контакте» и «Instagram».

ЕНПФ создан 22 августа 2013 года на базе АО «НПФ «ГНПФ». Учредителем и акционером ЕНПФ является Правительство Республики Казахстан в лице ГУ «Комитет государственного имущества и приватизации» Министерства финансов Республики Казахстан. Доверительное управление пенсионными активами ЕНПФ осуществляет Национальный Банк Республики Казахстан. В соответствии с пенсионным законодательством ЕНПФ осуществляет привлечение обязательных пенсионных взносов, обязательных пенсионных взносов работодателя, обязательных профессиональных пенсионных взносов, добровольных пенсионных взносов, а также зачисление и учет добровольных пенсионных взносов, сформированных за счет не востребовавшейся суммы гарантийного возмещения по гарантируемому депозиту, перечисленной организацией, осуществляющей обязательное гарантирование депозитов, в соответствии с Законом Республики Казахстан "Об обязательном гарантировании депозитов, размещенных в банках второго уровня Республики Казахстан", обеспечивает осуществление пенсионных выплат. Также Фонд осуществляет учет целевых активов и целевых требований, учет и зачисление целевых накоплений (ЦН) на целевые накопительные счета, выплат ЦН их получателю на банковские счета, учет возвратов ЦН в порядке, определенном Правительством Республики Казахстан в рамках программы «Национальный фонд – детям». (Подробнее на www.enpf.kz).

«БЖЗК» АҚ ЖЫЛ БАСЫНАН БЕРІ КӨРСЕТКЕН ҚЫЗМЕТТЕРІНІҢ 98% ЦИФРЛЫҚ ФОРМАТТА ЖҮЗЕГЕ АСЫРДЫ

«Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ (БЖЗҚ, Қор) салымшыларға зейнетақы капиталын қалыптастыруға бағытталған көптеген қызметті ұсына отырып, олардың тізбесін үнемі жаңартып, сапасын жақсарту мақсатында белсенді жұмыс істеп келеді. Қордың сайтта және мобильді қосымшада 24/7 режимінде көрсететін қызметтерінің қолжетімділігі – салымшылардың өз жинақтарына деген қызығушылығын арттырудың маңызды шар-ты.

01.01.2026ж. мен 31.03.2026ж. аралығында Қор салымшыларға 17,7 млн қызмет көрсетті. Көрсетілген қызметтердің жалпы санының 8,6 млн-ы электрондық форматта, 8,8 млн-ы автоматты түрде жүзгізілді. Осылайша, автоматты, электронды және қашықтықтан көрсетілген қызметтердің үлесі жалпы санның 98,9%-ын құрады. Салымшыларға 200,9 мың қызмет жүзбе-жүз көрсетілді, оның ішінде 194,9 мың қызмет тікелей Қордың кеңселерінде жүзеге асырылды.

Естеріңізге сала кетейік, барлық зейнетақы шоттары БЖЗҚ-ға бірінші жарна түскен кезде автоматты түрде ашылады. Сондай-ақ, Қазақстан Республикасының 18 жасқа толмаған азаматтарына нысаналы талаптар автоматты түрде есептеліп, "Ұлттық қор – балаларға" бағдарламасы шеңберінде нысаналы жинақтарды алушыларға нысаналы жинақтарды есептеу және есепке алу үшін нысаналы жинақтау шоттары ашылады.

Есепті кезеңде шартты зейнетақы шоттарын (жұмыс берушінің ЖМЗЖ аударуы нәтижесінде ашылатын ШЗШ) және нысаналы жинақтау шоттарын ("Ұлттық қор — балаларға" бағдарламасы аясында ашылатын НЖШ) қоса алғанда, зейнетақы жарналарының барлық түрлері бойынша автоматты режимде ашылған жеке зейнетақы шоттарының (ЖЗШ) жалпы саны 690,4 мыңға жетті.

Жеке зейнетақы шотынан, шартты зейнетақы шотынан (ШЗШ), сондай-ақ нысаналы жинақтау шотынан (НЖШ) үзінді көшірме алу бұрынғысына ең танымал қызмет санатында. Жыл басынан бері ЖЗШ, ШЗШ, НЖШ-дан 9,0 млн-нан аса үзінді көшірме берілді. Оның 8,0 млн-ы – электрондық, ал 956,4 млн үзінді көшірме автоматты түрде рәсімделді. Шоттың жай-күйіне қатысты ақпаратты жеке кабинет арқылы алу – зейнетақы жинақтарын қадағалаудың ең ыңғайлы, сенімді және жедел тәсілі. Қызмет тәулік бойы (24/7) онлайн режимде жұмыс істейді, бұл ақпаратты кез келген уақытта және әлемнің кез келген нүктесінен алуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, зейнетақы шоттары туралы ақпаратты БЖЗҚ сайты арқылы ғана емес, egov.kz электрондық үкімет порталы немесе оның мобильді қосымшасы арқылы да алуға болады. Бұл мемлекеттік қызметтерді бірыңғай платформалар арқылы алуға дағдыланған азаматтарға өте қолайлы. БЖЗҚ 2025 жылдан бастап жыл сайынғы үзінді көшірмелерді пошта арқылы автоматты түрде жіберу тоқтатылғанын ескермеді. Бірақ, зейнетақы жинақтарының жай-күйі туралы ақпаратты "БЖЗҚ" АҚ атына тиісті сұранысты жіберген пошта арқылы алу мүмкіндігі сақталды.

Салымшылардың (алушылардың) Қор сайтындағы және ұялы қосымшасындағы Жеке кабинеттен үзінді көшірме алудан басқа өз деректемелеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу, шотының бар екендігі туралы анықтама алу, 1 немесе 2 топтағы мүгедектіктің мерзімсіз уақытқа белгіленуіне байланысты немесе ерікті зейнетақы жарналары бойынша зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы өтініш беру сияқты қызметтерді пайдалануға мүмкіндіктері бар. Сондай-ақ, зейнетақы жарналарын төлеу туралы өтініштің мәртебесін қадағалау, инвестициялық портфельді басқарушыға (ИПБ) жинақтардың бір бөлігін аудару, зейнетақы калькуляторының көмегімен болашақ зейнетақыны болжамды есептеу және т.б. қызметтер қолжетімді.

2026 жылдың басынан бастап өткен 3 айда деректемелерді өзгертуге 28,4 мың өтініш қабылданды. Оның 26,6 мыңы Қордың кеңселерінде орындалды.

БЖЗҚ мамандарына қандай да бір қызмет түрі бойынша жүгіне отырып, салымшылар, әдетте, жинақтарды қалыптастыруға қатысты қосымша кеңестер ала алады. Ақпараттық-түсіндіру жұмыстары аясында 14,7 мың көшпелі таныстырылым өткізіліп, оған 296,0 мың адам қатысты. Бұқаралық ақпарат құралдарында БЖЗҚ хабарламалары бойынша 9,9 мың материал жарияланды.

Салымшылар мен алушылардан кері байланыс (Call-орталық, веб-сайт арқылы кеңес, мессенджерлер, әлеуметтік желілер және басқа байланыс түрлері) арналары бойынша 115,5 мың өтініш түсті.

Естеріңізге сала кетейік, кез келген компания Қор кеңсесіне барып жинақтаушы зейнетақы жүйесінің мәселелері бойынша таныстырылым мен кеңестер өткізуге өтінім бере алады. Ол үшін 1418 нөмірі бойынша байланыс орталығына қоңырау шалып, Қор сайты немесе ұялы қосымшасы арқылы хабарласу қажет.

БЖЗҚ-ның кеңес беру қызметтерін мессенджерлер (+7 777 000 14 18 нөмірі бойынша WhatsApp және Viber чат-боттары) арқылы, 1418 нөмірі бойынша байланыс орталығынан (Қазақстан бойынша қоңырау шалу тегін), enpf.kz корпоративтік сайтынан, сондай-ақ, Instagram, Facebook, ВКонтакте, Telegram, Одноклассники сияқты әлеуметтік желілердегі БЖЗҚ-ның ресми парақшаларынан алуға болады.

БЖЗҚ 2013 жылғы 22 тамызда «ГНПФ» ЖЗҚ» АҚ негізінде құрылды. БЖЗҚ құрылтайшысы және акционері – Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің «Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті» ММ арқылы Қазақстан Республикасының Үкіметі. БЖЗҚ зейнетақы активтерін сенімгерлікпен басқаруды Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі жүзеге асырады. Зейнетақы заңнамасына сәйкес БЖЗҚ міндетті зейнетақы жарналарын, жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын, ерікті зейнетақы жарналарын тартуды, сондай-ақ "Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес депозиттерге міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйым аударған кепілдік берілген депозит бойынша кепілдік берілген өтемнің талап етілмеген сомасы есебінен қалыптастырылған ерікті зейнетақы жарналарын есепке алып, оның есебін жүргізеді, зейнетақы төлемдерін жүзеге асыруды қамтамасыз етеді. Сондай-ақ Қор нысаналы активтер мен нысаналы талаптарды есепке алуды, нысаналы жинақтау шоттарына нысаналы жинақтарды (НЖ) есепке алу мен есептеуді, НЖ төлемдерін оларды алушының банк шоттарына есептеуді, "Ұлттық қор – балаларға" бағдарламасы шеңберінде Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған тәртіппен НЖ қайтарымдарын есепке алуды жүзеге асырады (толығырақ www.enpf.kz сайтында).

АУЫЛДЫҚ ЕЛДІ МЕКЕНДЕРГЕ ЖҰМЫС ІСТЕУГЕ ЖӘНЕ ТҰРУҒА КЕЛГЕН ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ, БІЛІМ БЕРУ, ӘЛЕУМЕТТІК ҚАМСЫЗДАНДЫРУ, МӘДЕНИЕТ, СПОРТ ЖӘНЕ АГРОӨНЕРКӘСІПТІК КЕШЕН САЛАСЫНДАҒЫ МАМАНДАРҒА, АУЫЛДАР, КЕНТТЕР, АУЫЛДЫҚ ОКРУГТЕР ӘКІМДЕРІ АППАРАТТАРЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТШІЛЕРІНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОЛДАУ ШАРАЛАРЫН ҰСЫНУ

Ескелді ауданының «экономика және қаржы бөлімі» мемлекеттік мекемесі,
«Ауылдық елді мекендерге жұмыс істеуге және тұруға келген денсаулық сақтау, білім беру, әлеуметтік қамсыздандыру, мәдениет, спорт және агроөнеркәсіптік кешен саласындағы мамандарға, ауылдар, кенттер, ауылдық округтер әкімдері аппараттарының мемлекеттік қызметшілеріне әлеуметтік қолдау шаралары» мемлекеттік қызметін көрсетеді.

Басты шарт - мамандар көтерме жәрдемақы және кредит алған кезде ауылдық елді мекенде орналасқан ұйымда тиісті мамандық бойынша кемінде 3 жыл жұмыс істеуге міндеттеме алады. Мамандардың көтерме жәрдемақы және кредит алуға өтініш беруі және жергілікті атқарушы органның мақұлдауы Банк порталында жүзеге асырылады. Кредит алуға өтініш беру үшін маман <https://otbasybank.kz/> порталына тіркеліп, Жеке кабинетке кіруі тиіс, жеке тұлғаның ЭЦҚ болуы тиіс, мобильді азаматтар базасында тіркелген болуы тиіс.

Қосымша ақпаратты Қарабұлақ ауылы, Оразбеков көшесі №67 мекен-жайы арқылы немесе 8/72836/30916 телефонына хабарласып білуге болады.

С. Жайнақова,
Аудандық экономика және қаржы бөлімінің бас маманы.

ҚАТТЫ ЖЕЛ КЕЗІНДЕГІ ЖҮРІС ТҰРЫС ЕРЕЖЕЛЕРІ

Дауыл желдері-ең көп таралған табиғи апаттардың бірі.Жел кезінде (14-17 м / сек) көше бойына орнатылған жарнамалық қалқан қондырғылары, жарықдиодты панно және дербес тіректердегі транспаранттар аударылуы мүмкін. Дауылды жел кезінде (24 м/сек дейін) ағаштар құлап, электр беру желілері үзілуі мүмкін. Сымдардың ұшқыны өрттің пайда болуына әкелуі мүмкін. Қатты дауылды жел кезінде (28,4 м/сек дейін) құрылыстардың кейбір бұзылулары орын алады, соның ішінде үйлердің шатыры жыртылып, терезелердегі өйнектер сынған болуы мүмкін. Сынған ағаштардың, құрылыс құрылымдарының қоқыстары жолдар мен автомобиль жолдарын айтарлықтай жабуы мүмкін. Қатты жел кезінде (32м / сек және одан жоғары) күрделі құрылыстардың, электр көлігінің байланыс желілерінің, коммуналдық-энергетикалық желілердің электр беру желілерінің Елеулі қирауы байқалады.

Күшті жел кезінде жалпы қауіпсіз мінез-құлық шараларын білу және орындау қажет:

Үйде немесе пәтерде болу:

- барлық терезелер мен терезелерді жабыңыз, олардың жабылуының сенімділігін тексеріңіз;
- қатты жел болған кезде қауіпсіз жерлер-бұл терезелерден алыс жерлер;

Егер қатты жел сізді көшеде тапса:

- дереу подъезде немесе берік ғимаратта паналаңыз;
- үйлердің қабырғаларына, қоғамдық көлік аялдамаларына, жарнама тақталарына, ағаштардың астына, салынып бітпеген ғимараттардың жанына тығылмай керек;
- жыртылған сымдарға, тербелмелі белгілерге және т. б. жақындамаңыз.;
- шіріген және ескі, әсіресе жалғыз тұрған ағаштардан аулақ болыңыз.
- ағаштардың, билборд конструкцияларының, электр сымдарының астына автокөлікті қоюға болмай-ды;
- дауыл туралы ескерту хабарламаларын елеменіз.

Жеке автокөліктермен жүруден және көшеде ұзақ тұрудан аулақ болыңыз.

Қауіпті жағдайда және құтқару іс-шараларын жүргізу қажеттігі туралы ақпаратты хабарлау үшін 101, 112 телефон нөмірлеріне қоңырау шалыңыз.

Сақ болыңыз, өзіңізді және жақындарыңызды қорғаңыз!

Ескелді ауданы ТЖБ баспасөз қызметі.

ТҰРМЫСТАҒЫ ӨРТ ҚАУІПСІЗДІК ЕРЕЖЕЛЕРІ

Электр жарығынан және тұрмыстық электр жылытқыш қондырғылардан болатын өрттердің алдын алу.

Электрден болатын өрттердің негізгі себебі - ол қысқа тұйықталу, желінің шамадан тыс жүктелуі. Осындай болмау үшін электр сымдарын жөн жағдайда ұстау керек, ал қысқа тұйықталудан және желінің торда шамадан тыс жүктелуінен (бірнеше электрқондырғылардың бірден қосу) болатын өрттердің алдын алу үшін тарату қалқанышада міндетті түрде заводта жасалған сақтандырғыштар болу қажет.

Егер электр желісіне жуан сымнан қолдан жасалған сақтандырғышты (“жучок”) қосса, онда қысқа тұйықталу кезінде ол ерімейді. Олай болса, “қорғанысы” істемейді және желі тоқтың астында қалады.

Осындай жағдайда сымдар ерігенше қызады, оқшаулауы тұтанады, от айналадағы жанғыш заттарға таралып, өрт басталады.

Сондықтан әрқашанда тек заводта жасалған сақтандырғыштарды қолдану қажет. Қысқа тұйықталу электрсымда да болу мүмкін. Сондықтан ол жөн жағдайда болу керек.

Өрт электр шамынан да болуы мүмкін, оның вольфрам сымы қызған кезде көп жылу шығарады. Өрт болмау үшін электршамдар қағаз және мата абажурларға тимеу қажет. Өрттер заводта жасалған тұрмыстық электрқондырғыларынан да жиі болады. Егер электр желісіне бірнеше осындай қондырғыларды бірден қосса, онда ол электрсымдарының шамадан тыс жүктелуіне және қызуына мүмкіндік береді. Оқшаулау тұтынып, от сым арқылы өртүрлі заттарға таралады.

Егер дұрыс қолданбаса, өрт тек бір ғана электржылытқыш қондырғысынан (үтік, шөйнек, жылытқыш, т.б.) да пайда болуы мүмкін.

Сондықтан желіге қосылған қондырғыларды қараусыз қалдыруға болмайды және олардың қарауын кішкентай балаларға тапсыруға болмайды. Қондырғыны жанғыш заттардың үстіне қоюға болмайды, сонымен қатар перделер, ағаш қалқа және тағыда басқа оңай жанғыш заттардың қасында қосуға болмайды.

Отты абайсыз қолданудан болатын (шылым шегу, алаулар, шырақтар, пілтелер, көмір, күл, т.б.) өрттердің қалай алдын алу.

Шылым шегуден және ашық оттан болатын өрттердің оңай алдын алуға болады. Тек қана әр тұрғын өртке қарсы тәртіпті сақтау керек және ұқыпсыздық неге әкеп соқтыратынын білу керек. Төсекте жатып шылым шегуге болмайды, өйткені ұйықтап қалып, жанып жатқан темекіден төсек орын жанып, өрт шығу қаупі тууы мүмкін. Кейбір азаматтар қораларға, қоймаларға, шатырға кірген кезде шырақ жағады.Ашық отты пайдалану ерекше сақтықты етеді. Оны ұмытпау керек, өртке қарсы тәртіптің барлық ережелерін қатаң түрде сақтау керек.

Ескелді ауданы ТЖБ баспасөз қызметі.

«МЕРЕЙЛІ ОТБАСЫ – 2026» ҰЛТТЫҚ БАЙҚАУЫ

Құрметті, Жетісу облысының тұрғындары, 2026 жылғы 15 мамыр «Халықаралық отбасы күні» – мен 15 маусым күндері аралығында жыл сайынғы «Мерейлі отбасы – 2026» ұлттық байқауына қатысу үшін өтінімдерді қабылдау басталды.

Мерейлі отбасы ұлттық конкурсы отбасы институтын нығайтуға, отбасылық құндылықтарды, көмелетке толған балаларының еңбекке қабілетсіз және егде жастағы ата-аналарына қамқорлығын дәріптеу және кеңінен насихаттауға, Қазақстандық отбасының жағымды имиджін насихаттауға бағытталған.

Конкурсқа мүшелерінің еңбекте, спортта, шығармашылық, зияткерлік, ғылыми жетістіктері бар, сондай-ақ қоғамдық пайдалы қызметке қатысатыны (волонтерлік, қайырымдылық, меценаттық, тәлімгерлік) Жетісу облысының отбасылары қатыса алады.

Толық ақпаратты аудандық, қалалық ішкі саясат, мәдениет, тілдерді дамыту және спорт бөлімдерінен алуға болады.

#otbasym2026

БАЛАЛАРДЫ ТЕРЕЗЕДЕН ҚҰЛАУДАН САҚТАҢЫЗДАР!

Жыл сайын балалардың терезеден құлау жағдайлары тіркеледі. Бұл жаңа мәселе емес, дегенмен де кейбір ата-аналар осыған жауапсыздықпен қарап, терезесі ашық тұрған пәтерде балаларды жалғыз қалдырып кетеді.

Құрметті ата-аналар, әрине, балаларыңыз сіз үшін ең қымбат жан. Егер сіздің салғырттығыңызға байланысты бала өмір мен өлім шежіне шықса, сіз ең алдымен орын алған оқиғаға өзіңізді кінәлайсыз. Сіздің отбасыңыздың тыныштығын сақтау және қайғы-қасіретті болдырмау үшін балаңызды ашық терезеге жібермеу, оның үстіне ашық бөлмеде қараусыз қалдырмау жеткілікті.

Терезеден құлау-балалардың жарақаттануы мен өлім-жітімінің негізгі себептерінің бірі болып табылады, әсіресе қалаларда. Балалар ашық терезенің алдында білуге құмарлығына байланысты өте осал. Жыл сайын ыстық күндер басталысымен балалардың терезеден құлау жағдайлары өседі. Балаларды қорғау - бұл бірінші кезекте ата-аналардың міндеті.

Баланы терезеден құлаудан қалай қорғауға болады?

1. Кішкентай балаларды жалғыз қалдырмаңыз. Жалпы барлық құлау жағдайлары ата-аналар балаларды қараусыз қалдырғанда орын алады.
2. Бала терезе алдына шыға алмауы үшін жиһаздың барлық түрлерін терезеден алып тастаңыз. Тіпті аяқтарында берік ұстай алмайтын балалар да терезеге шыға алады, егер жанында ыңғайлы заттар, мысалға балаға арналған ағаш-диван, кресло, орындық, журнал үстелі, гүл ыдысы, ойыншықтарға арналған қорап болуы мүмкін.
3. Москит торына ЕШҚАШАН үміт артпаңыз! Олар құлаудан қорғауға арналмаған! Керісінше - москит торы трагедияға ықпал етеді, өйткені бала өзін қауіпсіз сезінеді және терезеге де, оған да сүйенеді. Балалар жиі осы торлармен бірге түседі. окна в положении «сложное открывание».
4. Мүмкіндігінше, терезелерді «күрделі ашылу» жағдайын қолданып ашыңыз.
5. Терезелерге, балаға терезені бірнеше сантиметрге ғана ашуға мүмкіндік беретін арнайы бекіткіштерді қойыңыз. Егер арнайы бекіткіштерді және сақтандыру құралын қазір орнатуға мүмкіндігіңіз болмаса, тұтқаны бекітетін болттарынан бұрауышпен бұрап алып оны уақытша жоғары қойыңыз, қажет кезде ғана қолданып, қайта алып тастап отырыңыз.

Есте сақтаңыз! Егер сіз балаға терезеден бірдеңе көрсетсеңіз - оны әрдайым мықтап ұстаңыз, баланың күрт қимылдарына дайын болыңыз, алақаныңызды құрғақ ұстаңыз, баланы киімінен ұстамаңыз.

Ескелді ауданы ТЖБ баспасөз қызметі.